

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ :

กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวอริสรา วงศ์พันธุ์ เศรษฐ์

วพ 302.234 8308พ
30A0090524
Title : พฤติกรรมการรับข่าวสารของ เยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2535

**Youth's Behavior in Receiving Campaign Information about
Prevention Against AIDS Case Study of Students
in Private Universities in Bangkok**

Miss Arissara Wongphanset

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Business Communication Arts
Graduate School
Dhurakijpundit University**

1992

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 ปริญญา.....
 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ : กรณี
 ศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
 YOUTH'S BEHAVIOR IN RECEIVING CAMPAIGN IN FORMATION ABOUT
 PREVENTION AGAINST AIDS CASE STUDY OF STUDENT IN PRIVATE -
โดย น.ส. อริสรา วงศ์พันธุ์ เศรษฐ์ UNIVERSITIES IN BANGKOK
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. สมควร กวียะ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
 (ดร. เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์)
 .....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
 (รศ.ดร. บุญเลิศ ศุภดิษฐ์)
 .....กรรมการ
 (รศ.ดร. พรทิพย์ วรกิจโกศาทร)
 .....กรรมการ
 (รศ.ดร. สุเมธ สมภักดี)
 .....กรรมการ
 (รศ.ดร. สมควร กวียะ)
 .....กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศ.ดร. ประเสริฐ วิทยาธิ)

วันที่ .. / .. เดือน .. ค.ศ. ๒๕๓๕

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความสำเร็จ จากการให้คำปรึกษาและการติดตามของท่านอาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ต่อ รศ.ดร.สมควร กวียะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.สุเมธ สมภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการทำงานวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งหวังให้งานวิจัยมีคุณค่าที่สุด และขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพันธ์ รศ.ดร.พรทิพย์ วรกิจโรคาทธร ดร.พงษ์เทพ วรกิจโรคาทธร และ รศ.ดร.บุญเลิศ สุภดิลา ท่านกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้ความห่วงใยและคอยให้กำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ไชยฉพล อภินัฐลีลา และอาจารย์เมทินี หุ่นโรสล ที่ให้คำชี้แนะแนวทางการศึกษาวิจัยครั้งนี้หลายประการ

เหนือสิ่งอื่นใด นอกจากความภูมิใจต่อความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้ตระหนักถึงความเอื้ออาทร และห่วงใยของคุณแม่ ทุกคนในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนปริณูการโท รุ่น 1 ที่มีต่อผู้วิจัย จนทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความดี และประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแก่ผู้มีส่วนร่วมงานวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน และจากทุกท่านสู่ทุกคนในสังคม ขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

อริสรา วงศ์พันธุ์เศรษฐ์

พฤษภาคม 2536

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ประวัติและความเป็นมา.....	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
3. สมมติฐานการวิจัย.....	6
4. ตัวแปรของการวิจัย.....	6
5. ขอบเขตในการวิจัย.....	7
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
7. นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	7
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	9
1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ.....	9
1.2 ทฤษฎีด้านการสื่อสาร.....	13
1.3 การเผยแพร่นวัตกรรม.....	16
1.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร.....	21
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 3 ระเบียบและวิธีการวิจัย.....	26
1. รูปแบบการวิจัย.....	26
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	26
4. เครื่องมือในการวิจัย.....	28
5. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	28
6. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
7. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	29
8. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	30
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร.....	31
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรับข่าวสารการป้องกันโรคเอดส์ จากสื่อประเภทต่าง ๆ.....	34
3. ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์.....	54
4. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์.....	61
5. ผลการวิเคราะห์วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์.....	63
6. ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน.....	73
สมมติฐานที่ 6.1.....	73
สมมติฐานที่ 6.2.....	77
สมมติฐานที่ 6.3.....	82
สมมติฐานที่ 6.4.....	83
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
การอภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	100
แบบสอบถาม.....	101
ประวัติผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเพศ.....	31
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับอายุ.....	32
3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานบันการศึกษา.....	33
4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์.....	35
5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	36
6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์.....	37
7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	38
8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เสนอข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์.....	39
9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของรายการวิทยุที่เสนอข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์.....	40
10	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทคอลัมน์ในการอ่านข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อหนังสือพิมพ์.....	41
11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทคอลัมน์ในการอ่านข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อวิทยุ.....	42
12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากคู่รัก.....	43
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากเพื่อน.....	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการ สนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากบิดา/มารดา.....	45
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการ สนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากญาติ/พี่น้อง.....	46
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการ สนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากครู/อาจารย์.....	47
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการ สนทนาข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากแพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	48
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเหตุการณ์การรับ ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อแผ่นพับ.....	49
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเหตุการณ์การรับ ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อโปสเตอร์.....	50
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเหตุการณ์การรับ ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อสติ๊กเกอร์.....	51
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเหตุการณ์การรับ ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อนิทรรศการ.....	52
22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเหตุการณ์การรับ ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์สื่อจากวีดิโอ.....	53
23	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จาก ข้อความที่ว่า "โรคเอดส์คืออะไร".....	55
24	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จาก ข้อความที่ว่า "โรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร".....	56
25	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จาก ข้อความที่ว่า "กลุ่มที่มีความเสี่ยงเป็นโรคเอดส์สูง".....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากข้อความที่ว่า "อาการที่สำคัญของโรคเอดส์ระยะแสดงอาการเต็มที่".....	58
27	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากข้อความที่ว่า "ตรวจเชื้อโรคเอดส์ได้จาก".....	59
28	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากข้อความที่ว่า "วิธีป้องกันตนเองจากโรคเอดส์".....	60
29	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติต่อข้อความที่เกี่ยวกับโรคเอดส์.....	62
30	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตามเพศ และวิถีปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยง โรคเอดส์ เมื่อมีเพศสัมพันธ์.....	64
31	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับคู่อุปการ.....	67
32	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน.....	68
33	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับบิดา/มารดา.....	69
34	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับญาติ/พี่น้อง.....	70
35	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับครู/อาจารย์.....	71
36	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับแพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	72
37	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	74
39	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์.....	75
40	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	76
41	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	77
42	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	78
43	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์.....	79
44	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ.....	80
45	แสดงว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร.....	82
46	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะ เป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้".....	83
47	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้".....	84
48	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้ห้องน้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้".....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
49	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้"	86

DPU

คำอธิบายสัญลักษณ์

การวิเคราะห์ผลในการทดสอบโดยใช้ Chi-Square นั้นสมมติฐานที่ตั้งคือ

H_0 (Null Hypothesis) หมายถึง ตัวแปร 2 ตัวไม่ขึ้นอยู่กับกันหรือเป็นอิสระต่อกัน

H_1 (Alternative Hypothesis) หมายถึง ตัวแปร 2 ตัวขึ้นอยู่กับกันหรือไม่เป็นอิสระต่อกัน

กำหนด (Level of Significance) = .05

ถ้า α (กำหนด) มากกว่า p-value (significance) จะปฏิเสธ H_0

น้อยกว่าหรือเท่ากับ p-value (Significance) จะยอมรับ H_0

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์:
กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา นางสาวอริสรา วงศ์พันธุ์เศรษฐ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.สมควร กวียะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รศ.สุเมธ สมภักดี
ภาควิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์และประเมินผลการเผยแพร่ข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนอันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนคิดไปปรับปรุงการสื่อสารในโครงการเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อให้ได้สื่อที่เหมาะสม ในการให้ความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่า การรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ในรายการโฆษณาเพื่อสังคม (การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์) รองลงมา คือ สื่อวิทยุจากรายการเพลง อันดับสาม คือ เพื่อน และนิตรรศการ ตามลำดับ

ส่วนความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบถูกว่า โรคเอดส์คืออะไร ติดต่อกันได้อย่างไร คนกลุ่มไหนที่มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง และรู้ว่าจะป้องกันโรคเอดส์ได้ด้วยการใช้ถุงยางอนามัย แต่ส่วนใหญ่ตอบไม่ถูกว่าสถานที่ตรวจเช็คว่าเป็นโรคเอดส์ได้จากที่ไหน

สำหรับด้านการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคเอดส์นั้น ถึงแม้ส่วนใหญ่จะรู้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยป้องกันโรคเอดส์ได้ แต่ก็ไม่นิยมมาใช้

พบว่าความรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์สูง จะมีทัศนคติในการป้องกันโรคเอดส์สูงด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ พบว่า เพศ และอายุ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

Thesis Title Youth's Behavior in Receiving Campaign Information about Prevention Against AIDS Case Study of Students in Private Universities in Bangkok

Name Miss Arissara Wongphanset

Thesis Advisor Dr. Somkuan Kaviya

Co-Thesis Advisor Assoc.Prof. Sumate Sompakdee

Department Business Communication Arts

Academic Year 1992

ABSTRACT

The objective of the study focused on youth's behavior towards informative reception against AIDS preventive campaign and to evaluate the AIDS information dissemination programme of offices concerned in the government as well as the private sectors. The results from this will lead to the improvement of the project's communication to acquire an appropriate medium of AIDS information dissemination and its prevention behavior.

The summarized results are as follows:

It was found that television came first in terms of informative reception of AIDS, among the interviewees, through a social advertising campaign (AIDS prevention), followed by music radio, friends and exhibition, respectively.

With regard to AIDS knowledge and its prevention, most of the interviewees could answer correctly when asked what the disease was, how it was transmitted and who were in the high risk group. Moreover, they also knew that condom was one of the recommended

methods of prevention. However, most could not tell where they could have their AIDS diagnosed.

AIDS prevention behavior, the condom was not widely utilized, despite its usefulness.

The study revealed that AIDS preventive knowledge was related to AIDS preventive opinion, especially ones who had extensive knowledge on AIDS, also had an ideal AIDS prevention.

Moreover, it was found that the relationship between demographic characteristic and behavior towards information reception against AIDS preventive campaign are as follows: The finding revealed that sex and age had not affected information reception against AIDS campaign.

บทที่ 1

บทนำ

1. ประวัติและความเป็นมา

โรคเอดส์ (Aids) ชื่อเต็มว่า Acquired Immune Deficiency Syndrome นับเป็นโรคชนิดใหม่ที่มีความรุนแรงกำลังระบาดไปทั่วทุกทวีป และวงการแพทย์ยังไม่สามารถหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพได้ในขณะนี้ โรคเอดส์หมายถึงกลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อม ไม่สามารถต้านทานโรคได้ เกิดจากเชื้อไวรัสชื่อ HIV (Human Immunodeficiency Virus) ซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาวที่ทำหน้าที่ป้องกันโรค ทาให้ภูมิคุ้มกันโรคของคนบกพร่อง ร่างกายอ่อนแอ มีความเจ็บป่วย รักษาไม่หาย ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง และตายด้วยโรคนั้นในที่สุด

เอดส์ เป็นโรคติดต่อซึ่งสามารถแพร่เชื้อติดต่อจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ติดต่อผ่านทางเพศสัมพันธ์ ทั้งแบบรักร่วมเพศ และรักร่างต่างเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชายรักร่วมเพศ ซึ่งบางส่วนมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามด้วยจึงเป็นการแพร่กระจายโรคสู่ผู้หญิง
2. ติดต่อทางกระแสเลือด โดยวิธีต่าง ๆ
  - 2.1 โดยการรับถ่ายเลือด จากผู้ให้เลือดที่มีเชื้อเอดส์
  - 2.2 โดยการรับบริจาคอวัยวะ จากผู้บริจาคที่มีเชื้อเอดส์
  - 2.3 โดยผ่านทางเข็มฉีดยา หรืออุปกรณ์การฉีดยา และการเจาะเลือดโดยการใช้อุปกรณ์ร่วมกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์
3. ติดต่อผ่านทางมารดาที่มีเชื้อเอดส์ไปยังทารก ในระหว่างตั้งครรภ์ ขณะคลอด และระยะหลังคลอดใหม่ ๆ

การแพร่ระบาดของโรคเอดส์เกิดครั้งแรกในทวีปแอฟริกา ในปี 2521 และเข้าสู่
 อเมริกาในปี 2524 พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มชายรักร่วมเพศจำนวน 5 ราย ป่วยเป็นโรคปอดบวม
 หนึ่งเดือนต่อมา พบผู้ป่วยชายรักร่วมเพศอีก 26 ราย ป่วยเป็นโรคมะเร็งในหลอดเลือด และ
 โรคติดเชื้อและอีกไม่นานพบว่า การทำงานของเซลล์ที่เกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกันต้านทานโรคของผู้ป่วยเหล่านี้
 ไม่ทำงานตามปกติ แม้ว่าจะได้รับการรักษาที่ดีที่สุด แต่ผู้ป่วยเหล่านี้ก็ไม่มีโรคชีวิตเลยสัก
 รายเดียว เหตุการณ์นี้เองที่ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเริ่มสนใจและมีรายงานถึงโรคนี้ ต่อมาใน
 เดือนมกราคม 2530 พบว่าประชาชนที่ปรากฏอาการของโรคเอดส์ในสหรัฐอเมริกาถึง
 29,435 ราย และมีผู้เสียชีวิตเพราะโรคนี้แล้วทั้งหมด 16,667 ราย (ประพันธ์ ภานุภาค,
 2532) กล่าวถึงการคาดประมาณสถานการณ์จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ภายในสิ้นปี 2534 จะมี
 ผู้ป่วยโรคเอดส์ถึง 270,000 ราย และจะมีผู้เสียชีวิตเพราะโรคนี้ถึง 179,000 ราย และจาก
 ข่าวเรื่อง "เอดส์เป็นแล้วตายทุกราย" (2530) ได้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นรายงานจากองค์การอนามัย
 โลก จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2532 พบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์รวมทั้งสิ้น 177,965 ราย จาก
 152 ประเทศ และคาดว่าจะมีผู้ติดเชื้อที่ยังไม่มีอาการอีก 5-10 ล้านคน และจะเพิ่มจำนวนขึ้น
 อีกเป็น 50-100 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2534 จากการติดตามผู้ป่วยพบว่า ผู้ป่วยนาน 2 ปีจะตาย
 ประมาณ 80% และผู้ป่วยนานเกิน 5 ปี มักจะตายเกือบหมด โรคเอดส์นอกจากจะมีอันตรายถึง
 ขึ้นทำลายชีวิตแล้ว การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นยังเป็นการทรมาน และเป็นปัญหาทางสังคม เช่น ผู้
 รักษาไม่กล้าใกล้ชิดผู้ป่วยเพราะกลัวติดโรค ทำให้ผู้ป่วยเสียสุขภาพจิต อีกทั้งเป็นการสูญเสียทาง
 เศรษฐกิจ (อนุวัตร ลิมสุวรรณ, 2528) ค่ายารักษาผู้ป่วยโรคเอดส์แต่ละรายประมาณ 50,000
 - 150,000 เหรียญสหรัฐต่อปี

สำหรับสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย จากรายงานของกองระบาดวิทยา
 กระทรวงสาธารณสุข พบว่าสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยนั้น ผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อโรค
 เอดส์โดยนับจากรายงานพบครั้งแรกในเดือนกันยายน ปี 2527 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2535
 พบว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์ 1,281 ราย และยังมีชีวิตอยู่ 716 ราย ผู้ติดเชื้อมีอาการสัมพันธ์กับเอดส์
 1,588 ราย ยังมีชีวิตอยู่ 1,385 ราย รวมผู้ป่วยเอดส์ทั้งสิ้น 2,869 ราย แบ่งเป็นกลุ่มเพศ
 สัมพันธ์มีความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ซ้ำยังเป็นการยากในการหาข้อมูลที่แน่นอน เพราะการตรวจ
 เลือดในกลุ่มเพศสัมพันธ์ ไม่สามารถตรวจได้ทุกรายว่าได้รับเชื้อโรคเอดส์ไปจำนวนมากน้อยเพียง
 ใด ซึ่งอาจจะเป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์ อันเป็นจุดที่น่าห่วงสำหรับผู้ชายไทย โดยนายมิชัย วีระวาทยะ
 ได้ให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจากข่าวเรื่อง "เสนอบิดของโรสเกณีไทย" (2533) ว่าผู้ชาย

ไทยโดยเฉพาะเยาวชนมักมีพฤติกรรม "ซึ้นครู" หมู่ไทยอายุระหว่าง 20-24 ปี อาจมีอาการติดเชื้อไวรัสเอดส์ถึง 1 ในทุก ๆ 50 คน

วัฒนา เต่าทอง (2532) ได้กล่าวถึงรายงานการสำรวจวิจัยการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนสหรัฐระบุว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของเยาวชนสหรัฐมีประสบการณ์ทางเพศก่อนอายุ 17 ปี ซึ่งสอดคล้องกับคู่ขาตั้งแต่ 4 คน หรือมากกว่านั้น และยังมีผลการศึกษาลักษณะนี้ระบุว่า 85% ของการแพร่เชื้อโรคเอดส์ผ่านการมีเพศสัมพันธ์ เกิดขึ้นกับบุคคลอายุ 15 - 30 ปีทั้งนี้เยาวชนสหรัฐราว 1.2 ล้านคนตั้งครรรภ์ในแต่ละปี และ 40% ของสตรีมีครรภ์ในสหรัฐก็เป็นเยาวชนด้วย สำหรับประเทศไทยซึ่งปัจจุบันมีเยาวชนประมาณ 10 ล้านคน เยาวชนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นปีละ 2 แสนคน ทั้งนี้จากสภาพสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก วัฒนธรรมตะวันตกก็หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว สถานบริการเยาวชนไม่ว่าจะเป็นลานสเก็ต ดิสโก้เทค และสถานเริงรมย์ที่มีอยู่มาก ประกอบกับผู้ปกครองให้เวลาในการอบรม และแนะนำสั่งสอนบุตรหลานน้อยลง ทำให้เยาวชนมีโอกาสระพฤติไปในทางเสื่อมเสียมากขึ้น

เยาวชน ซึ่งกล่าวได้ว่าส่วนใหญ่อยู่ในวัยศึกษา ในเดือนกรกฎาคม 2530 กรมควบคุมโรคติดต่อได้พบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ หรือผู้ติดเชื้อเอดส์แทบทั้งหมดอยู่ในกลุ่มผู้มีความรู้ระดับปริญญา และหากนับตามจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ของประเทศไทยส่งไปยังองค์การอนามัยโลกพบว่าประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคเอดส์มากเป็นอันดับที่ 59 ของโลกคือมี 11 ราย เสียชีวิตแล้ว 7 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเดือนเดียวกันนี้เองมีการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (20 กรกฎาคม 2530) ก็มีการลงข่าวกรณีตัวอย่างสำหรับนักศึกษาทั่วไปที่ชอบเสี่ยงโดยพบว่า นักศึกษาหนุ่มวัย 23 ปี เป็นโรคเอดส์ขั้นร้ายแรงจนแพทย์หมดทางรักษา จากการสืบถามเพื่อนสนิทพบว่า เป็นเกย์ชอบร่วมเพศกับฝรั่งบริเวณพัทยา และพัฒนาพงษ์เป็นประจำ ผู้ป่วยรายนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

วัฒนา เต่าทอง (2532) ได้กล่าวว่า นอกจากการเสี่ยงอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันสมควรแล้ว การรั้งยาเสพติดในเยาวชนก็เป็นปัญหาสำคัญที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ แม้จะยังไม่มียาที่แน่ชัดสำหรับเยาวชนที่รั้งยา แต่จากจำนวนผู้ติดยาเสพติดทุกประเทศจะมีเยาวชนปะปนอยู่ด้วยจำนวนมาก เพราะเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง รวมทั้งเป็นวัยที่ง่ายต่อการชักจูงจากกลุ่มเพื่อน และเป็นวัยที่จิตใจอ่อนไหว เมื่อพบปัญหาจากครอบครัวและสังคม ก็จะใช้วิธีแก้ปัญหาระโดยการเข้าหายาเสพติดซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

ไม่ว่าเขาชนอเมริกา เขาชนไทย หรือเขาชนชาติใด ๆ ในโลก จะมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันในการแสดงออกที่จะรื้อมนำพาให้พวกเขาเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอคส์เมื่อคำนึงถึงสุขภาพอนามัยของเขาชนไทยในปัจจุบันและอนาคต จึงควรให้เขาชนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาการ การติดต่อ ความรุนแรง และวิธีป้องกันโรคเอคส์ การให้การศึกษาและความรู้จะทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความคิดและนำไปปฏิบัติ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนที่จะเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอคส์ได้

เรื่องของสุขภาพอนามัยและการศึกษานั้น จะเห็นได้ว่ามีผลที่เป็นประโยชน์ตามมา หากมีความรู้ และการปฏิบัติตนรักษาสุขภาพให้ดี คือ หากเขาชนมีสุขภาพดีเนื่องจากการได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองแล้วสังคมที่เขาชนอาศัยอยู่ และตัวเขาชนเองก็จะมีคุณภาพเป็นแรงผลักดันให้ประเทศไทยพ้นจากสภาวะอันตรายจากโรคเอคส์ได้ ในข่าวเรื่อง "คนกลัวเอคส์เล็กเทียวกว่าครึ่ง" ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (27 กรกฎาคม 2533) ได้ระบุว่า กระทรวงสาธารณสุขก็คาดหวังและตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่า เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 แล้ว ในปี พ.ศ. 2534 จะพยายามลดการแพร่และการติดเชื้อเอคส์ไม่ให้เกิน 2,400 ราย และลดเอคส์ให้เกิน 1 แสนราย เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในปี พ.ศ. 2539 จนกว่าจะมีการค้นพบวัคซีน และยารักษาโรคเอคส์ที่มีประสิทธิภาพช่วยแก้ปัญหารโรคเอคส์ได้

จากข่าวเรื่อง "จับมือร่วมกันต้านเอคส์มหากภัย" จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (27 กรกฎาคม 2533) ได้ให้รายละเอียดว่า ในสภาวะการณ์ปัจจุบันได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนพยายามรณรงค์ป้องกัน และควบคุมโรคเอคส์ในหมู่เขาชน มีการจัดสัมมนาแนวทางแก้ปัญหารโรคเอคส์ที่มีอยู่มากมายหลายครั้ง โดยพยายามเน้นให้ความรู้โรคเอคส์แก่กลุ่มเขาชนทุกระดับ การศึกษาโดยมีหลักในการให้การรณรงค์ป้องกัน และควบคุมจะเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอคส์วิธีป้องกัน และการปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อสุขภาพของตนเอง

นอกจากนั้นในบทความจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (28 ตุลาคม 2534) ในข่าวเรื่อง "รายงานของคณะกรรมการสำรวจโรคเอคส์ในสถานศึกษา" ซึ่งศึกษาสภาวะโรคเอคส์ในนักศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรวมทั้งการ ระวังป้องกันในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ นายเจริญ เสกธีระ อธิบดีกรมวิชาการได้ให้ความสำคัญในการป้องกันโรคเอคส์มากขึ้น โดยมีการรณรงค์ป้องกัน และควบคุมโรคเอคส์อย่างแพร่หลายรวมทั้งการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนโรคเอคส์ในหลักสูตรสถานศึกษาต่าง ๆ และจัดตั้งหน่วยป้องกันให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอคส์ตามสถานศึกษา

ทั่วไป นายเจริญกล่าวว่า "ตนยอมรับรายงานของกระทรวงสาธารณสุขที่ว่า มีนักศึกษาติดเชื้อเอชไอวีจำนวนหนึ่ง"

ดังนั้น "สื่อ" เป็นเครื่องมือสำคัญที่นำมาใช้ในกลวิธีการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อันเป็นตัวกลางที่ช่วยนำความรู้ ข้อมูล ข่าวสารไปถึงกลุ่มเยาวชน แต่สถานการณ์ของสื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชนได้ดำเนินการผลิต การนำไปใช้ การเผยแพร่ การสนับสนุน การกระจายสื่อ ในรูปแบบต่าง ๆ ชาติเอกภาพ ชาติการประสานงานในการพัฒนาเทคนิค รูปแบบการผลิต และการกระจายสื่อเกิดความซ้ำซ้อน และใช้งบประมาณในการลงทุนสำหรับกิจกรรมนี้ไปจำนวนมาก ประกอบกับการกำหนดแนวทางเนื้อหาในการผลิตสื่อก็ยังขาดความสอดคล้องประสานกัน จนบางครั้งส่งผลให้ผู้รับข่าวสาร ได้แก่ เยาวชนเกิดความสับสนได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ มีประเด็นที่นักศึกษาวิจัย คือ สื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ว่า ได้ดำเนินการในลักษณะที่เข้าถึงกลุ่มเยาวชนเป้าหมายหรือยังโดยพยายามศึกษาถึงลักษณะพฤติกรรมการรับข่าวสาร และความสนใจในสื่อประเภทต่าง ๆ ว่าสื่อใดบ้างที่เข้าถึงความต้องการการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชน เพราะเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของประเทศ เยาวชนทุกคนในวันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบต่อบ้านเมืองในอนาคต หากเยาวชนของชาติมีสุขภาพที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีซึ่งเป็นโรคที่มีแต่รอวันเสียชีวิตแล้ว ก็ย่อมจะเกิดผลเสียหายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ

ในการวิจัยครั้งนี้ เน้นศึกษาในกลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีสูง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัย ที่จะได้นำไปปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ และเป็นแนวทางให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชนในการวางแผนโครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษา พฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ โดยตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาถึงสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์บ่อยครั้งที่สุด

3. เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะของเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์
4. เพื่อแสวงหาแนวคิด แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาสื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

3. สมมติฐานการวิจัย

1. เพศมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
2. อายุมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
3. สื่อทางโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
4. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

4. ตัวแปรของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องสามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variables)
<ul style="list-style-type: none"> - เพศ - อายุ - สื่อ - ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ 	<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ - ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

5. ขอบเขตในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา เยาวชน หมายถึง นักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไป มี 7 มหาวิทยาลัย ดังนี้ คือ

- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- มหาวิทยาลัยรังสิต
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- มหาวิทยาลัยสยาม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน
2. ได้ทราบถึงประเภทของสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์บ่อยครั้งที่สุด
3. ได้ทราบถึงระดับความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน
4. เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการสื่อสาร และการให้ความรู้ เพื่อป้องกันโรคเอดส์แก่เยาวชนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาวิจัยต่อไป

7. นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

เยาวชน หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ หมายถึง การได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อทั้ง 3 ประเภท คือ สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ

สื่อบุคคล หมายถึง คู่รัก, บิดา/มารดา ญาติ/พี่น้อง ครู/อาจารย์ เพื่อน แพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

สื่อมวลชน หมายถึง โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร

สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ให้ความรู้โดยละเอียดเกี่ยวกับโรคเอดส์เพียงอย่างเดียว ซึ่งจัดทำเป็นสื่อในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับ โบสเตอร์ สติกเกอร์ นิตรรศการและวิดีโอ

โรคเอดส์ หมายถึง โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Acquired Immune Deficiency Syndrome, AIDS) เกิดจากเชื้อไวรัส

ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ หมายถึง ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การติดต่อ อาการ ความรุนแรง และการป้องกัน

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์" ได้แบ่งประเด็นดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย
  - 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม
  - 1.2 ทฤษฎีด้านการสื่อสาร
  - 1.3 การเผยแพร่นวัตกรรม
  - 1.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

การสื่อสารและการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เกือบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะกล่าวถึงการสื่อสารโดยไม่กล่าวถึงการเรียนรู้ (Hadly Read, 1972)

การสื่อสารเป็นผลมาจากกระบวนการของการเรียนรู้ และการเรียนรู้ก็เป็นผลอย่างหนึ่งจากการสื่อสารนักสังคมศาสตร์หลายท่านได้แนะนำหลักการของการเรียนรู้บางประการ ซึ่งเป็นประโยชน์มากสำหรับการสื่อสารดังนี้

1. บุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งหลักข้อนี้สามารถที่จะอธิบายลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย เช่นคนหนุ่มสาวจะเรียนรู้ได้เร็วและง่ายกว่าผู้สูงอายุ คนฉลาดจะเข้าใจข่าวสารที่ซับซ้อนได้ง่ายกว่าคนไม่ฉลาด เป็นต้น

2. การเรียนมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองทางอารมณ์ โดยทั่วไปแล้วสิ่งที่สบอารมณ์จะให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากกว่าการทบทวน แต่บางครั้งสิ่งที่ไม่สบอารมณ์หรือ

การถูกลงโทษก็จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ก็เช่นเดียวกัน ถ้ามีการกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์อย่างรุนแรง คนเรามากจะเรียนรู้ภายหลังจากได้รับความเจ็บปวดเสมอ

3. การแสดงให้เห็นว่าควรทำอย่างไร ดีกว่าการบอกเฉย ๆ เพราะการ
แสดงวิธีการให้ผู้ได้เห็นว่าควรทำอย่างไร เป็นวิธีที่ดีที่สุดในกรณีของการเรียนรู้น่าสนใจที่ซับซ้อน

4. ทักษะที่ผู้รับมีต่อผู้ส่งสาร มีผลต่อทัศนคติต่อสารนั้นด้วย บางครั้งการที่
บอกว่า "ใครเป็นคนพูด" มีความสำคัญพอ ๆ กับบอกว่า "พูดว่าอะไร" อย่างไรก็ตามในระยะ
ยาวตัวสารจะมีความสำคัญกว่า

5. ความจำมีความสัมพันธ์กับความใหม่สด เรามักจะจำและมีการตอบสนอง
ต่อข่าวสารที่เพิ่งได้รับสด ๆ

6. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ คนเราจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้ลงทำ

7. การนำเสนอด้วยวิธีแปลกใหม่ ที่เป็นการกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทาง
อารมณ์สูง จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากกว่าการนำเสนอด้วยวิธีธรรมดา

ประจวบ อินอ็อค (2525) ได้เสนอกฎเกี่ยวกับการเรียนรู้และการจดจำไว้
20 ข้อซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับกฎที่กล่าวแล้ว พบว่ามีหลายข้อที่แตกต่างออกไป เช่น

1. การให้ความรู้ซึ่งถึงผลลัพธ์ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อม
จะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น

2. ข่าวสารจะได้รับการเรียนรู้เร็วขึ้นหากข่าวสารนั้นไม่ขัดกับนิสัยของบุคคล
ที่มีอยู่ก่อนแล้ว

3. การพูดหรือกล่าวถึงสถานการณ์ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ไม่จำเป็นว่าจะช่วยให้เกิด
การเรียนรู้ หากไม่มีสองสิ่งนี้คือ "ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง" หรือ "ความรู้สึกพอใจ" หรือ "เป็น
ผู้ที่พอใจ"

4. การแสดงให้เห็นข้อผิดพลาดในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะช่วยให้การเรียนรู้
เร็วและดีขึ้น

ฮอฟแลนด์ (Hovland) กล่าวว่า การสื่อสารที่จริงจังหรือจริงจังจริงใจ จะให้
ข้อมูลที่สนับสนุนให้เกิดความเชื่อที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สำหรับความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" นั้น มอร์แกน (Morgan) กล่าวว่า "ทัศนคติเป็นท่าทีของจิตใจที่จะชี้นำให้ปฏิบัติต่อประสบการณ์ใหม่ ๆ แต่ละอย่างก่อนที่จะมีการตอบสนองต่อประสบการณ์นั้น ๆ"

เคฟ (Chave) กล่าวว่า "ทัศนคติคือความซับซ้อนของความรู้สึก ความปรารถนา ความกลัว ความมั่นใจ ความคาดเดา หรือแนวโน้มอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดความพร้อมที่จะปฏิบัติต่อบุคคล อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน"

อัลพอร์ต (Alport) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า "ทัศนคติ เป็นสภาวะทางจิตใจและประสาทเกี่ยวกับการเตรียมการจัดระเบียบโดยผ่านประสบการณ์ โดยมีทิศทางหรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกตอบสนองของปัจเจกบุคคลที่มีต่อเป้าหมายของทัศนคติ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนั้น" (Martin Fishbein, 1976)

จากการศึกษาของนักทฤษฎีทางจิตวิทยา พบว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้วยพุทธิปัญญา คือ องค์ประกอบทางด้านความรู้ กล่าวคือ ผลของความรู้ระดับพุทธิปัญญา อันประกอบด้วย จ्ञาข้อเท็จจริง เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล จะทำให้ผู้นั้นสามารถแยกแยะวินิจฉัย อันเป็นม่อเกิดแห่งความคิด ความสนใจได้เต็มที่
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก คือ ลักษณะของการแสดงออกทางอารมณ์ ที่สอดคล้องกับความคิด เช่น ถ้ามีความคิดไม่ดีกับใครแล้วก็จะแสดงออกทางอารมณ์ในรูปที่ไม่ชอบไม่พอใจคนนั้น
3. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติซึ่งเป็นลักษณะของความพร้อมในการที่จะปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามความคิดหรืออารมณ์

แต่องค์ประกอบของทัศนคติในความเห็นของแม็กไกวาร์ (McGuire) ปรากฏว่า ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เขาสนใจ ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดองค์ประกอบประการที่ 2 คือ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น ความรู้สึกนี้เกิดจากการที่เขาได้ประเมินสิ่งนั้น จากความรู้ที่มีอยู่ว่าดีหรือไม่เพียงใด ถ้าประเมินแล้วได้ผลดีก็รู้สึกชอบ แต่ถ้าประเมินแล้วเห็นว่าไม่คุ้มกับความยากลำบากก็รู้สึกไม่

ชอบ ความรู้สึกนี้จะก่อให้เกิดองค์ประกอบที่ 3 คือ แนวโน้มของพฤติกรรม

นักศึกษาด้านมนุษยวิทยาหลาย ๆ ท่านได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับพลังที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. มนุษย์แต่ละคนมีแรงขับ และพลังที่จะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอด และความมั่นคงแห่งชีวิต อันเป็นความจริงเป็นพื้นฐานของมนุษย์
2. มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรอบตัว จึงมักจะต้องประพฤติปฏิบัติไปตามครรลองของสังคมแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องประสานกับเป้าหมายส่วนตัว
3. พลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์มากที่สุด ได้แก่ครอบครัวของบุคคลผู้นั้นเอง ถัดไปได้แก่เพื่อนบ้าน
4. ความจำเป็นเบื้องต้นของมนุษย์และประสบการณ์ ได้หล่อหลอมให้เกิดรูปแบบของมนุษย์แต่ละคนที่เรียกว่า บุคคลิกภาพ
5. แม้ว่ามนุษย์แต่ละคนจะมีบุคลิกภาพของตนก็ตาม แต่เมื่อรวมกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกันภายในสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกันก็ย่อมเกิดเป็นบุคลิกภาพของกลุ่มขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของกลุ่มด้วย เช่น จะพบว่าคนบางกลุ่มมีลักษณะก้าวร้าว รุนแรง บางกลุ่มมีลักษณะหัวโบราณ เป็นต้น
6. มนุษย์มีสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายที่เขามีต่อโลกรอบตัวของเขาในรูปแบบต่าง ๆ

ในการศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนเรานั้น นักจิตวิทยาได้เห็นพ้องต้องกันว่า จิตเป็นลักษณะที่ทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำที่สุด คือ ทรรศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการหลายท่านชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทรรศนคติและพฤติกรรม เช่น ซาลานิค และคอนเวย์ ได้ศึกษาพบว่า มีความสอดคล้องกัน ระหว่างความรู้ทรรศนคติ และพฤติกรรม ในระดับความแตกต่างของปัจเจกบุคคล

การกระทำใดๆ ของคนเราส่วนใหญ่ มักเกิดจากทรรศนคติของคนผู้นั้น ทรรศนคติจึงเป็นเสมือนหางเสือของพฤติกรรม คือ เป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล ถ้าเราต้องการพยากรณ์และควบคุมพฤติกรรมของคน เราต้องศึกษาเรื่อง "ทรรศนคติ" อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง อย่างไรก็ตาม การศึกษาในอดีตก็ยังคงแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทรรศนคติและพฤติกรรม ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ชัดเจนนัก เฟสติงเจอร์ (Festinger) ได้ศึกษาจากรายงานวิจัยหลายชิ้น และพบว่า มีเพียง 3 ชิ้นเท่านั้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนทรรศนคติ และการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเขาได้อธิบายว่า

เหตุผลหนึ่งที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทันทีทันใด เป็นเพราะปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ซึ่งมีผลให้ทัศนคติเดิมอาจจะยังคงอยู่ภายหลังจากทัศนคตินั้นได้เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ทำให้ทัศนคตินั้นมีแนวโน้มที่จะกลับมาเป็นแบบเดิมหลังจากที่ได้รับข่าวสารแล้ว

1.2 ทฤษฎีด้านการสื่อสาร

การสื่อสารนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมของผู้รับสารได้ นอกจากนี้การสื่อสารยังมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ด้วย เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (ปรเม สตะเวทิน, 2526) ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ได้กล่าวไว้ว่า ในการพัฒนาสุขภาพนั้น การสื่อสารก็เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน (Health Education) เพื่อให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัยที่ดี

โรเจอร์ Rogers (1973) ให้ความหมายของการสื่อสารว่า "การสื่อสารคือกระบวนการที่ความคิดและข่าวสารถูกส่งจากแหล่งสารไปยังผู้รับสารด้วยเจตนาจะเปลี่ยนพฤติกรรมบางประการของผู้รับสาร โดยที่ผลของการสื่อสารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และพฤติกรรมของผู้รับสาร (Practice)

ซิมบาโด Zimbardo, อีเบอร์สัน Eberson และ มาสลาช Maslach (1977) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นอยู่กับความรู้ คือ ถ้ามีความรู้ความเข้าใจอันดี ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง และเมื่อทัศนคติเปลี่ยนแปลงก็จะมี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทัศนคติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกัน ดังนั้นการที่จะให้เกิดการยอมรับปฏิบัติในสิ่งใด ก็ต้องพยายามเปลี่ยนทัศนคติเสียก่อน โดยการให้ความรู้

เบอร์เกอร์ Berker (1974) มีแนวความคิดว่า ในการเกิดพฤติกรรมอนาถิย ใดนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือ ปัจจัยด้านสื่อหรือสิ่ง กระตุ้นพฤติกรรม และปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของบุคคลเองก็มีความสำคัญ ข้อสังเกตและสนับสนุนว่า การรับข่าวสารทางสื่อมวลชนแต่เพียงอย่างเดียวไม่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล การสื่อสารมวลชนมีความสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงความรู ้ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ในขณะที่การสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญมากต่อ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ในขั้นของการจูงใจสื่อแบบการบอกเล่าจึงดูเหมือนจะได้ดีกว่าสื่อมวลชน ทั้งหมดเป็นความคิดที่ได้จากคำกล่าวของ โรเจอร์ Rogers (1960)

โรเจอร์ Roger (1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการตัดสินใจในกระบวนการ ยอมรับนวัตกรรม พบว่า ความรู้และการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังได้สรุป ลำดับของการสร้างความรู้ของคนเราไว้ดังนี้คือ

1. ลำดับความรู้ระดับต้นตัว (Awareness Knowledge) เป็นความรู้ที่ทำให้เกิดการตื่นตัว
2. ลำดับความรู้เชิงปฏิบัติ (How to Knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ
3. ลำดับความรู้หลัก (Principle Knowledge) เป็นแกนความรู้ หลักการ เหตุและผลของความรู้

โรเจอร์ Reger (1984) ได้สรุปว่า คนเรามีความรู้ (Awareness Know- ledge) ที่เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ได้ก็ต่อเมื่อเขาได้ให้ความสนใจหรือมุ่งความสนใจไปยังโรค เอดส์ ขณะเดียวกันความรู้หลักเกี่ยวกับโรคเอดส์ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ที่ได้รับข่าวสารนั้นได้ไป แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ทราบถึงเรื่องราวละเอียดเกี่ยวกับโรคเอดส์ทราบสถานการณ์ของ โรคเอดส์เป็นต้น

ในการศึกษาเดียวกันนี้ โรเจอร์ Regers ได้เน้นถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างความรู้ระดับความตื่นตัว (Awareness Knowledge) และความรู้หลัก (Principle Knowledge) ซึ่งข้อเสนอของ โรเจอร์ Regers ได้สอดคล้องกับรายงาน โรธรมอน Solomon และ แม็คค็อบบี้ Maccoby (2527) ที่ระบุว่า วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ใช้ในการเสนอความรู้ เพื่อการสาธารณสุข แต่การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนนั้น จะให้ผลน้อยมาก ในการเสริมสร้างพฤติกรรมเพื่อสุขภาพ

อากิรา Akira (1963) ศึกษาถึงความต้องการ ความชอบและความเชื่อ สื่อมวลชนนั้น ได้สอบถามโดยถามว่าอะไรเป็นสื่อที่จำเป็นที่ขาดไม่ได้สำหรับท่าน หนังสือพิมพ์วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือหรือภาพยนตร์ คำตอบที่ระบุว่า หนังสือพิมพ์ 61% วิทยุโทรทัศน์ 23% วิทยุกระจายเสียง 8% หนังสือ 3% ภาพยนตร์และนิตยสาร 1% และในข่าวสารหลาย ๆ สื่อข่าวสารที่คิดว่าเชื่อถือได้มากที่สุด 43% ตอบว่าวิทยุโทรทัศน์ 32% ตอบว่าหนังสือพิมพ์ และ 16% ตอบว่าวิทยุกระจายเสียง

โดยโรเจอร์ Rogers และชูเมคเกอร์ Shoemaker (1971) ได้แบ่งช่องทางการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channels) คือการถ่ายทอดข่าวสารโดยการผ่านสื่อมวลชนทั้งหมดได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน และนิตยสาร เป็นต้น แหล่งข่าวอาจจะ เป็นบุคคลเดียวหรือสองสามคนหรือมากกว่านั้นก็ได้ โดยบุคคลเหล่านี้จะส่งข่าวสารไปยังผู้รับฟังจำนวนมากๆ นอกจากนั้นสื่อมวลชนยังสามารถนำข่าวสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มความรู้และแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่บุคคลมีอยู่เดิมได้

2. ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Channels) คือการถ่ายทอดข่าวสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยการสื่อสารเช่นนี้จะเป็นลักษณะเผชิญหน้า (Face-to-Face) ซึ่งจัดว่าเป็นรูปแบบที่มีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ที่จะยอมรับเพื่อร่วมมือปฏิบัติมากที่สุดซึ่งเป็นการกล่าวถึงของเคทซ์ Katz และลาซาร์เฟลด์ Lazarfelds (1955)

โรเจอร์ Rogers (1973) กล่าวในเรื่องสื่อมวลชนนี้ว่า สื่อมวลชนจะเป็นตัวเสริมสร้างความรู้เบื้องต้นขณะที่สื่อบุคคลเป็นตัวสำคัญมากกว่าในการรณมนาวาใจ และเปลี่ยน

ทัศนคติสื่อมวลชนก็สามารถที่จะมีประสิทธิผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิปัญญา เช่น เพิ่มความรู้ ขณะที่การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่า ในเรื่องทัศนคตินี้ ชรามม์ Schramm (1964) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แม้สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลมาก แต่สื่อมวลชนก็ไม่สามารถเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ หรือถ้าได้น้อยมากหากไม่มีสื่อระหว่างบุคคลเข้าร่วมกับสื่อมวลชนด้วย และหากสื่อทั้งสองอย่างทำหน้าที่ควบคู่กันไป ก็สามารถจะเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ก็ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องสื่อว่า จากการศึกษาพบว่ามีความคิดที่สนับสนุนเรื่องการใช้สื่ออื่น ๆ ไม่ควรใช้สื่อประเภทหนึ่งประเภทใดเพียงอย่างเดียว โดยความคิดทางจิตวิทยาได้แสดงไว้ว่า การที่ประสาทของบุคคลได้ถูกกระตุ้นมากเท่าไร ก็ยิ่งจะทำให้ข่าวสารที่ส่งออกไปนั้น มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ฟังมากขึ้นเท่านั้น และการที่บุคคลนั้น ๆ ได้รับความรู้โดยตรงจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าทางอ้อม ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาทุกอย่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทั่ว ๆ ไปหรือทางสุขภาพอนามัย การใช้วิธีการส่งข่าวสารหลาย ๆ วิธีการจะมีผลดีต่อผู้รับมากกว่าใช้วิธีการหรือสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

อาจกล่าวได้ว่า สื่อแต่ละประเภทข้างต้นนี้มีศักยภาพที่แตกต่างกัน การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลจะช่วยทำให้ทราบถึงปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสาร ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงใจ ในขณะที่สื่อมวลชนทำให้การแพร่กระจายข่าวสารได้กว้างขวางและรวดเร็วโดย ชรามม์ Schramm (1973) ได้เสนอแนวความคิดเช่นเดียวกันในการรวมสื่อว่าการรวมสื่อบุคคลกับสื่อมวลชนเข้าด้วยกันจะให้ผลในการพัฒนาสูง

ในการเลือกใช้นั้น จะมีวิธีการที่ต่างกันอย่างออกไป โดยจะขึ้นอยู่กับประเภทของผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสารและขั้นตอนในกระบวนการยอมรับของผู้รับสาร ทั้งนี้ในการส่งข่าวก็อาจต้องอาศัยสื่อเป็นเครื่องช่วยนำเนื้อหาข่าวสารไปยังผู้รับให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน

1.3 การเผยแพร่นวัตกรรม (Diffusion of Innovation)

"นวัตกรรม" หรือของใหม่นั้น โรเจอร์ โรเจอร์ส Rogers และ ชูเมคเกอร์ Shoemaker (1971) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า หมายถึง แนวความคิดหรือแบบ

พฤติกรรมที่เป็นวิธีการปฏิบัติหรือสิ่งของใหม่โดยบุคคลเห็นว่าเป็นของใหม่ที่ต่างจากของเดิมที่เคยคิดหรือเคยมี แม้ว่านวัตกรรมนี้อาจเคยถูกนำไปใช้ในสังคมอื่นมาก่อนก็ตาม แต่ถ้าเพิ่งนำมาใช้ในอีกสังคมเป็นครั้งแรกก็ถือว่าสิ่งนั้นเป็นนวัตกรรม

ของใหม่นั้นเรื่องของนวัตกรรม ไม่จำเป็นต้องเป็นความรู้ใหม่ของคน บุคคล อาจมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ มาชั่วยาระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่เห็นว่าเป็นของใหม่สำหรับตน และยังไม่ได้พัฒนาทัศนคติว่าชอบหรือไม่ชอบ จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม

เมื่อมีนวัตกรรมแล้ว การเผยแพร่นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาไปสู่สมาชิกของสังคม ทั้งนี้ โรเจอร์ Rogers และ ชูเมคเกอร์ Shoemaker (1971) ได้สรุปเอาไว้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการเผยแพร่กรรมมี 4 ประการดังนี้ คือ

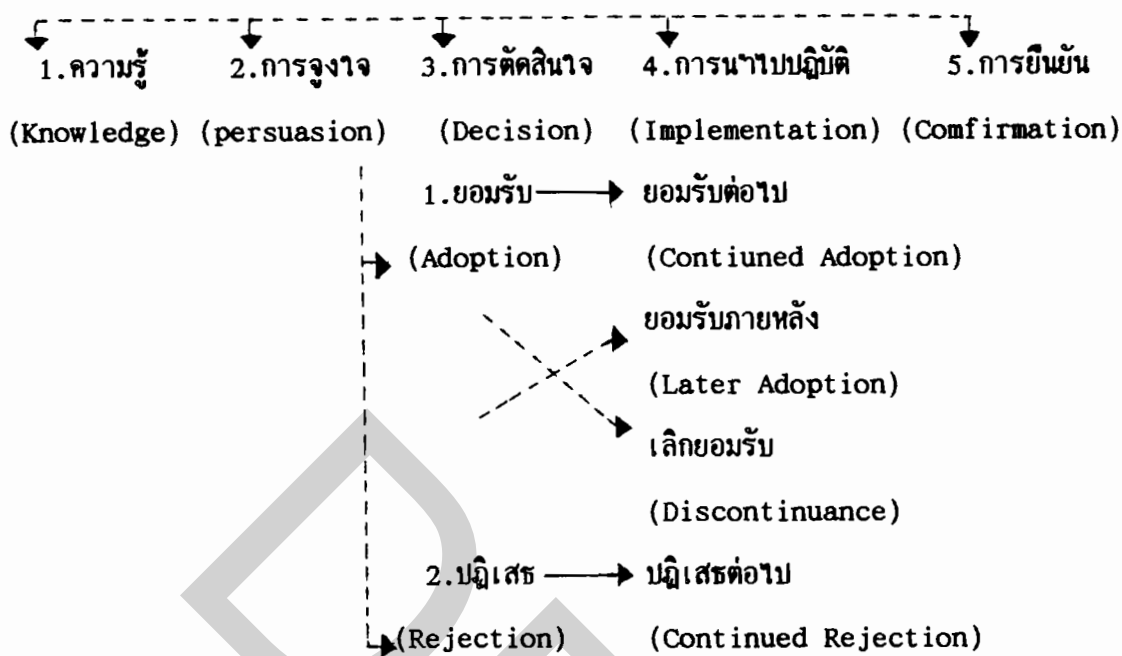
1. นวัตกรรม (Innovation) ได้แก่ สิ่งใหม่หรือเป็นแนวความคิดใหม่และวิธีปฏิบัติใหม่ที่ต้องการจะเผยแพร่
2. ช่องทางที่จะเผยแพร่กรรม (Communication Channel) เพื่อส่งนวัตกรรมนั้นไปหถึงผู้รับ
3. ระยะเวลา (Over time) คือ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่นวัตกรรมนั้นเผยแพร่แล้ว จะต้องใช้เวลาในการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรม
4. สมาชิกของสังคม (Members of Social System) คือผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมที่เผยแพร่

จะเห็นว่าจากองค์ประกอบทั้งหมด ช่องทางการสื่อสารมีความสำคัญมากในการเผยแพร่กรรม ซึ่งขาดเสียมิได้ถึงแม้จะมีนวัตกรรมและมีผู้รับนวัตกรรมที่พร้อมในการที่จะรับนวัตกรรมนั้น ๆ ก็ตาม

โรเจอร์ Rogers and ชูเมคเกอร์ Shoemaker (1983) กล่าวถึงบทบาทของการสื่อสารมวลชน และการสื่อสารระหว่างระหว่างบุคคลต่อการยอมรับนวัตกรรมว่า การที่บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธกรรม จะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดในสมอง กระบวนการนี้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

ช่องทางการสื่อสาร

แบบจำลองขั้นต่าง ๆ ในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม

(The Innovation Decision Process)

1. **ขั้นความรู้ (Knowledge)** คือขั้นที่บุคคลรู้จักนวัตกรรมเป็นครั้งแรก และแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ๆ ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

- 1.1 ความรู้หรือตระหนักว่านวัตกรรมนั้นอยู่
- 1.2 ความรู้ว่าจะใช้นวัตกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งปริมาณความรู้จะต้องมากขึ้นตามลำดับความซับซ้อนของนวัตกรรม ความรู้ด้านนี้ได้จากการติดต่อกับสื่อมวลชนหรือบุคคล หรือหน่วยงานที่ทำการเผยแพร่วัตกรรม
- 1.3 ความรู้ถึงเบื้องหลังคุณลักษณะของนวัตกรรม เช่น ประโยชน์และคุณค่าของข่าวสารเรื่องโรคเอดส์

2. **ขั้นการจูงใจ (Persuasion)** เป็นขั้นที่บุคคลสร้างทัศนคติต่อนวัตกรรมว่า รู้สึกชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรม ทั้งนี้บุคคลจะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรม พร้อมกับตีความหมายข้อมูลที่ได้มา โดยพิจารณาร่วมกับสภาพการณ์ส่วนตัวของเขาในปัจจุบันและอนาคตว่า

ได้จากการติดต่อกันระหว่างบุคคล

ในการพัฒนาทัศนคติที่ชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรมนั้น บุคคลอาจจะลองคิดว่า จะนำข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ไปใช้ได้อย่างไร มีผลเสียอย่างไรในสภาพการณ์นั้น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. **ขั้นการตัดสินใจ (Decision)** เมื่อบุคคลผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มาจนถึงขั้นการตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรม ทั้งนี้เพื่อนที่ เคยมีประสบการณ์นวัตกรรมมาก่อนจะมีบทบาท โดยถือว่าเป็นการทดลองนวัตกรรมทางอ้อม ซึ่งรวมทั้งสาริตการใช้นวัตกรรมในสถานการณ์ของเขาเอง เพื่อดูว่านวัตกรรมนั้นมีประโยชน์ที่จะรับนวัตกรรมนั้นได้หรือไม่

4. **ขั้นการนำไปปฏิบัติ (Implementation)** เกิดขึ้นเมื่อบุคคลนำนวัตกรรมนั้นไปปฏิบัติ

5. **ขั้นการยืนยัน (Confirmation)** เป็นขั้นที่บุคคลแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนยืนยันการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมที่กระทำไปแล้ว ก็แต่อาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจที่กระทำไปแล้วได้ ถ้าหากว่าภายหลังได้รับข่าวสารที่ขัดแย้ง หรือข่าวสารเชิงลบเกี่ยวกับนวัตกรรม

อย่างไรก็ตาม โรเจอร์ Rogers (1983) ได้อธิบายว่า นวัตกรรมที่ยอมรับกันโดยง่ายนั้นต้องมีลักษณะพิเศษหลายประการ คือ

1. **ความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage)** หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมคิดว่านวัตกรรมดีกว่า มีประโยชน์มากกว่า ความคิดเก่าหรือวิธีปฏิบัติเก่าที่นวัตกรรมถูกนำมาใช้แทน สิ่งที่สำคัญก็คือการที่บุคคลเห็นหรือรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อเขา ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกว่าการนวัตกรรมนั้นมีคุณค่า มีประโยชน์มากเพียงไร โอกาสที่นวัตกรรมนั้นจะถูกยอมรับก็ยิ่งมีมากขึ้นเพียงนั้น

2. **ความเข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้ (Compatibility)** คือการที่ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกหรือคิดว่านวัตกรรมนั้นไปด้วยกันได้ หรือเข้ากันได้กับค่านิยม ประสบการณ์ในอดีตตลอดจนความต้องการของผู้รับ ความคิดใหม่ วิธีปฏิบัติใหม่ หรือสิ่งใหม่ที่เข้ากับค่านิยมหรือ

บรรทัดฐานของสังคมปัจจุบันไม่ได้ จะไม่ถูกยอมรับในระยะเวลาที่รวดเร็วเหมือนนวัตกรรมที่เข้ากันได้กับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม

3. ความยุ่งยากหรือความสลับซับซ้อน (Complexity) คือการที่ผู้รับนวัตกรรมรู้สึกหรือคิดว่านวัตกรรมนั้นยากแก่การเข้าใจและยากแก่การนำไปใช้ ดังนั้นนวัตกรรมที่ต้องอาศัยความเข้าใจเพียงเล็กน้อยเพื่อที่จะสามารถใช้งานได้ จะถูกยอมรับนำไปปฏิบัติได้เร็วกว่านวัตกรรมที่ยากแก่การเข้าใจ

4. ความสามารถในการที่นำไปทดลองใช้ได้ (Triability) คือการที่ผู้รับนวัตกรรมนั้นสามารถนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ในปริมาณน้อยได้ เพื่อคว่ามีผลดีหรือผลเสียแค่ไหน

5. ความสามารถสังเกตได้ (Observability) คือการที่ผลของนวัตกรรมเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้โดยสมาชิกในสังคม ยิ่งสมาชิกในระบบสังคมสามารถมองเห็นผลของนวัตกรรมได้ง่ายเพียงไร นวัตกรรมก็จะถูกยอมรับได้มากขึ้นเพียงนั้น

นั่นคือข่าวสารความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แก่เยาวชน จะมีคุณสมบัติของนวัตกรรมดังต่อไปนี้

1. มีความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage) นั่นคือ เมื่อเยาวชนได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์แล้วรู้สึกว่า เป็นข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อตนเอง เช่น คิดว่าการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศจะเป็นสิ่งที่ปลอดภัยจากรโรคเอดส์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่ตัวของเยาวชนมากกว่าการไม่ใช้ถุงยาง

2. มีความเข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้ (Compatibility) คือเยาวชนคิดว่าความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นความรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ไม่ได้ขัดกับค่านิยมที่มีอยู่แต่อย่างใด

3. ไม่มีความยุ่งยากหรือความสลับซับซ้อน (No Complexity) คือความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ให้แก่เยาวชนไม่เป็นความรู้ที่ยุ่งยาก ซับซ้อนแก่ความเข้าใจและยากแก่การนำไปใช้ เช่น ไม่ใช้ศัพท์วิชาการ ใช้ภาษาต่างประเทศ หรือใช้คำอธิบายที่ยุ่งยากซับซ้อน

4. มีความสามารถในการทดลองนำไปใช้ได้ (Triability) คือเมื่อเยาวชนได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ มีความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ แล้วก็สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ เช่น ทดลองให้ฝ่ายชายใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีการร่วมเพศ

5. มีความสามารถในการสังเกตได้ (Observability) คือเมื่อเยาวชนมีความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ เช่น มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีการร่วมเพศ และพบว่าเป็นที่ยอมรับของสังคม มากกว่าเยาวชนที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดโรคเอดส์และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

นวัตกรรมที่มีคุณสมบัติทั้ง 5 ประการนี้ จะง่ายต่อการที่ผู้รับจะยอมรับนวัตกรรมนั้น อย่างไรก็ตามการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ง่ายต่อการเข้าใจของผู้รับก็จะทำให้ทัศนคติยอมรับเร็วขึ้น มากขึ้นด้วยเช่นกัน

1.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ผู้รับข่าวสารจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป โดยมีแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งได้มีการเลือกรับสื่ออื่น ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการยอมรับหรือปฏิเสธ ทั้งนี้ อาจเกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการตามความเห็นของ เมอร์ริว Merill และ โรเวนส์ทิน Lowenstein (1971) ดังนี้คือ

1. ความเหงา อันเป็นเหตุผลทางจิตวิทยาโดยตรงที่เชื่อว่า คนเราโดยปกติย่อมไม่ชอบที่จะอยู่ตามลำพัง เนื่องจากเกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล หวาดกลัวและเมินเฉยจากสังคม หรือความชอบ และความพยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่นเท่าที่มีโอกาส ทั้งนี้ อาจไม่สามารถที่จะติดต่อสังสรรค์กับบุคคลได้โดยตรงสิ่งที่ดีที่สุดในที่สุดก็คือ การอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร และแท้จริงคนบางส่วนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่าที่จะอยู่กับบุคคล เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแก้เหงา ไม่มีสร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือทางสังคมให้แก่ตนเอง

2. ความอยากรู้อยากเห็น เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ โดยสื่อประเภทต่าง ๆ ถือเอาความอยากรู้อยากเห็นเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการเสนอข่าวสาร ตามปกติแล้วมนุษย์จะอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่อยู่ใกล้ตนเองมากที่สุด ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นวัตถุสิ่งของ ความคิดหรือการกระทำ นอกจากนั้นพฤติกรรมอยากรู้อยากเห็น อาจเป็นความอยากรู้อยากเห็นในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อตนเองทั้งทางตรง และทางอ้อม หรืออาจเป็นผลกระทบต่อผู้อื่น

3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง โดยพื้นฐานแล้วมนุษย์เป็นผู้ที่มีความเห็นแก่ตัวในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสารจึงต้องการแสวงหา และใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุผล เพื่อให้ได้ข่าวสารมาเสริมความเด่นให้ตน และ

เพื่อให้ข่าวสารที่จะช่วยให้อัตนเองได้รับความสะดวกสบาย ความปลอดภัย รวมทั้งให้ได้ข่าวสารที่
ทำให้ตนเองเกิดความสุขสนมมันเทิง ข่าวสารเหล่านี้ไม่ว่าจะให้คุณค่าในทางปฏิบัติ ทาง
จรรโลงจิตใจ หรือแม้แต่วามคิดก็สามารถหาได้จากสื่อมวลชน และสื่อประเภทอื่น ๆ

4. เป็นลักษณะของสื่อต่าง ๆ โดยทั่ว ๆ ไปคือนอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับ
อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม หรือองค์ประกอบที่ไม่สามารถเห็นได้
เด่นชัด ทัศนคติ ความหวัง ความกลัว ฯลฯ เป็นต้น จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อ
และสื่อแต่ละอย่างมีลักษณะเฉพาะ ที่ผู้รับข่าวสารแต่ละคนยอมจะเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่าง
จากสื่อ ที่สามารถสนองตอบความต้องการ และทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจในการรับข่าวสาร
ต่าง ๆ ด้วย

ทั้งนี้จากข้อเท็จจริงที่ว่าในการเลือกรับสื่อ และข่าวสารนั้นๆ ของผู้รับข่าวสาร
มักจะแสวงหาข่าวสารที่จะมาสสนับสนุนความคิดเห็นที่มีอยู่ก่อนแล้ว (Preconceptions) รวมทั้ง
อคติของตนเองอย่างไม่รู้ตัวเสมอ ดังนั้นผู้รับข่าวสารจึงแสวงหาข่าวสารที่สอดคล้องกับท่าทาง
จิตใจที่มีอยู่ก่อนแล้ว (Predispositions) โดยข่าวสารที่แสวงหาจะไม่เป็นข่าวสารที่ขัดแย้ง
กับความเชื่อถือของตนเอง ทั้งนี้ประสมการณ์และปรัชญาแห่งชีวิตก็ถือเป็นปัจจัยที่สาคัญที่จะกำหนด
ว่า จะเลือกสื่อและข่าวสารประเภทใด

โดยทั่วๆ ไปแล้ว ผู้รับข่าวสารจะมีพฤติกรรมการเลือกหรือการรับสื่อที่แตกต่างกัน
กันโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างตามต้องการของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อม เหตุผลและความ
จำเป็นของตนเองเกี่ยวกับการเลือกรับสื่อต่าง ๆ ทั้งนี้ ชรามม์ Schramm (1954) ได้ให้หลัก
ทั่วไปที่เป็นเหตุผลของการเลือกรับสื่อว่า คนเรายอมจะเลือกซื้อสื่อที่จะใช้ความพยายามน้อยที่สุด
(least effort) และได้ประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด (promise of reward) ซึ่งหมายความว่า
ผู้อ่าน ผู้ดู หรือผู้ฟังจะเลือกรับสื่อที่ตนเองสะดวกที่สุด ในการใช้ความพยายามน้อยที่สุดใน
การรับสื่อ เนื่องด้วยเหตุจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความพร้อม ความสะดวก ค่าใช้จ่าย เวลา
ที่จะรับสื่อ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รวมทั้งบทบาท นิสัย และประเพณีนิยม ซึ่งรวมเป็น
กิจกรรมที่เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสื่อด้วย

ในปัจจุบันนี้ เราจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเป็นสังคมข่าวสารมากขึ้น ซึ่งมีาให้เกิด
ขึ้นเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ส่งสารฝ่ายเดียว แต่ต้องเป็นการสื่อสารที่สนองตอบ
ต่อความต้องการโดยใช้ความพยายามน้อยที่สุด และสร้างความพึงพอใจรวมทั้งให้ประโยชน์แก่ผู้
รับสารมากที่สุดด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นความคิดที่น่าสนใจของ สุรพงษ์ ุสธนะเสถียร (2533) โดย

จะเห็นว่าตัวผู้รับสารมีการตอบสนองโดยการยอมรับอย่างไร ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างในสังคม เมื่อเกิดเหตุการณ์บางอย่างที่สำคัญก็ควรทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย เพราะการมีส่วนร่วมทางการสื่อสารนวัตกรรมจะทำให้เกิดการยอมรับของผู้รับสารอย่างถาวรและแท้จริง

สำหรับการศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์นั้นถือเป็นการเผยแพร่ข่าวสารในลักษณะเป็นแนวทางการปฏิบัติแบบใหม่ เป็นเรื่องใหม่ในสังคมของเยาวชนไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงกลุ่มหนึ่งในการที่อาจจะมีโรคติดเชื้อเอดส์ วิธีการป้องกันเป็นหนทางเดียวที่จะไม่ทำให้ติดเชื้อเอดส์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์การสื่อสารในการเปลี่ยนทัศนคติของเยาวชนเพื่อให้ความรู้ในการป้องกันตนเองจากเชื้อเอดส์ ผ่านทางสื่อทั้ง 2 ประเภทคือ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยยังมีการจัดทำสื่ออีกประเภทหนึ่งเพิ่มขึ้นมาด้วย คือมีการจัดทำสื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media) ซึ่งหมายถึง สื่อที่ให้ความรู้ละเอียดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะสื่อเฉพาะกิจนี้มีลักษณะพิเศษที่ว่าเป็นสื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องงาน การเผยแพร่ข่าวสารนั้น ๆ จะทำการผลิตเป็นพิเศษ เช่น การผลิตสื่อเฉพาะกิจในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่หญิงและชายบริการตามสถานเริงรมย์ก็จะทำการผลิตแผ่นพับ หรือวิดีโอ เพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียว และเน้นข่าวสารรายละเอียดอย่างเดียวไม่ปะปนกับข่าวสารเรื่องอื่น ๆ เช่นเดียวกันในการเผยแพร่ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์แก่เยาวชน ก็จะมีการผลิตสื่อเฉพาะกิจเพื่อเผยแพร่ในหมู่เยาวชนเท่านั้น โดยผลิตสื่อเฉพาะกิจในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ วิดีโอ ฯลฯ เป็นต้น สื่อเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นมากในการเผยแพร่ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ไปสู่เยาวชนในระบบการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของสื่อมวลชน (The Effectiveness of Mass Communication) สนับสนุนความคิดที่ว่า ถ้าต้องการสื่อสารกับคนจำนวนมาก ๆ ควรใช้สื่อมวลชน คือ ถ้าต้องการแจ้งข่าวสาร (to inform) แก่ประชาชน ให้ถือว่าสื่อมวลชนเป็นสื่อที่ดีที่สุด แต่ถ้าต้องการมีอิทธิพลต่อประชาชน ประสิทธิภาพของสื่อมวลชนก็มีน้อยมาก และหากใช้สื่อมวลชนเพียงประเภทเดียว การสื่อสารย่อมไม่มีประสิทธิภาพในการที่จะดำเนินการในโครงการต่าง ๆ ให้เกิดผลสำเร็จ โดยข้อเท็จจริงแล้ว การสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ควรใช้สื่อหลายชนิดแบบผสมผสานกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อในการการป้องกันโรคเอดส์ที่ผ่านมาสามารถนำมาอ้างอิงได้ดังนี้คือ

พิชิต พัทธ์เทพสมบัติ และคณะ (2532) ศึกษาถึงเรื่องความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย ในเขตเมืองบนชนบทพบว่า เยาวชนเกือบทั้งหมดเคยทราบ หรือเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ โดยมีแหล่งข่าวสารที่สำคัญ คือ สื่อมวลชนและตัวบุคคลในขณะที่ยกสารของราชการมีอิทธิพลน้อยมาก

ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติต่อโรคเอดส์ ระหว่างนักศึกษานิสิตวิทยาลัยการศึกษากับนักศึกษานอกนิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า นักศึกษานิสิตวิทยาลัยการศึกษามีความรู้และความตื่นตัวต่อโรคเอดส์มากกว่านักศึกษานอกนิตวิทยาลัยการศึกษา

มนัส พูนินหลง (2535) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ต่อการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ พบว่าการใช้สื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ หรือความตื่นตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ผสมผสานกับสื่อบุคคล คือ หมอและพยาบาลทำให้เกิดการยอมรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

กาญจณี หวังฉัตรอนวย (2531) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ในหญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศในเขตกรุงเทพมหานครว่า ระดับการศึกษาสูงทำให้การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โปสเตอร์ และคนขายยาตามร้านขายยาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ทำให้ความรู้กับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด รองลงมาคือวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์พบว่า (เพื่อบุคคลากรทางการแพทย์ แพทย์ คู่นอน และญาติพี่น้อง) เป็นสื่อที่ดีที่สุด รองลงมาคือวีดีโอ

อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการพัฒนาลักษณะสมัยใหม่ของเยาวชนในเขตเมืองและชนบทพบว่าเยาวชนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำและเยาวชนไม่ได้อยู่ในเขตเมืองหรือชนบทก็ไม่มี ความแตกต่างกันในเรื่องของการรับสื่อมวลชนเช่นกัน นอกจากนี้

พบว่า เยวชนเพศชายมีแนวโน้มจะมีลักษณะสมัยใหม่มากกว่าเยวชนเพศหญิง และเยวชนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะสมัยใหม่สูง ในทางตรงกันข้ามเยวชนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะสมัยใหม่ต่ำ

DPU

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) พร้อมกับกำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อแจกแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบแล้วจากกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง และเป็นการวัดผลครั้งเดียวเพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไป จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัยสยาม

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้วิธีสุ่มแบบตามจุดมุ่งหมายดังนี้

3.1 เลือกสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไป จำนวน 7 แห่ง และเนื่องจากนักศึกษานี้ในแต่ละ

มหาวิทยาลัยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีอายุใกล้เคียงกัน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คนจึงเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

3.2 นำจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยที่สุ่มได้ มากำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) นักศึกษาในแต่ละแห่ง

สูตร

$$\frac{\text{จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง} \times 500}{\text{จำนวนรวมของนักศึกษาทุกมหาวิทยาลัย}} = \text{จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง}$$

รายชื่อมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักศึกษา (คน)	โควต้าที่กำหนด
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	19,447	122
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	13,608	85
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	12,412	78
มหาวิทยาลัยรังสิต	9,653	60
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	9,312	58
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	8,367	52
มหาวิทยาลัยสยาม	7,114	45
รวมทั้งหมด	79,913	500

3.3 ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ กระจายแบบสอบถาม หลังจากกำหนดโควต้าแต่ละมหาวิทยาลัยแล้ว โดยกรณำแบบสอบถามไปแจกตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เช่น ห้องสมุด โรงอาหาร ชมรมต่าง ๆ ชุมที่พักนักศึกษา เป็นต้น

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ การเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่หักกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้กรอกคำตอบด้วยตัวเอง (Self Administered Questionnaire) โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถามปิดแบบมีตัวเลือก และคำถามเปิด แบบสอบถามที่สร้างขึ้น พยายามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 22 ข้อ และแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ก. ข้อมูลด้านประชากร
- ข. พฤติกรรมการรับข่าวสารการป้องกันโรคเอดส์จากสื่อประเภทต่าง ๆ
- ค. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
- ง.ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์
- จ. วิถีปฏิบัติเพื่อการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

5. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทดสอบประชากรกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัย 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวนมหาวิทยาลัยละ 15 ชุด แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง เพื่อนำไปทำการแก้ไขปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาสาระการเรียงลำดับความ ภาษาที่ใช้ เพื่อเป็นแบบสอบถามที่ดี และนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

6. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีแจกแบบสอบถามไปตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด โรงอาหาร ชมรมต่าง ๆ และซุ้มที่ให้นักศึกษา เป็นต้น โดยการนำแบบสอบถามให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลด้วยตนเอง ตามจำนวนสัดส่วนของแต่ละมหาวิทยาลัย จำนวน 500 ชุด ซึ่งเก็บได้ 476 ชุด โดยเก็บข้อมูลในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ของ

แต่ละสัปดาห์ เพื่อกระจายประชากรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ จากนั้นผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดด้วยตนเอง

7. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) และการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารการป้องกันโรคเอดส์จากสื่อประเภท

ต่าง ๆ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์วิถีปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

6.1 สมมติฐานข้อที่ 1 เพศมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 สื่อทางโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

สมมติฐานข้อที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 476 คน แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.9 และ 51.1 ตามลำดับ มีช่วงอายุระหว่าง 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คิดเป็นร้อยละ 25.4 และ 18.7 ตามลำดับ

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างได้แยกนำเสนอในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนกตามลักษณะเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	233	48.9
หญิง	243	51.1
รวม	476	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 476 คน เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.9 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.1

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	12	2.5
18-20 ปี	218	45.8
21-23 ปี	221	46.4
24 ปีขึ้นไป	25	5.3
รวม	476	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี และ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.8 และ 46.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันการศึกษา

สถาบันของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	121	25.4
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	89	18.7
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	60	12.6
มหาวิทยาลัยรังสิต	71	14.6
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	60	12.6
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	25	5.3
มหาวิทยาลัยสยาม	50	10.5
รวม	476	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 476 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คิดเป็น ร้อยละ 18.7

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการรับข่าวสารป้องกันโรคเอดส์จากสื่อประเภทต่าง ๆ

สื่อมวลชน

จากการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นประจำทุกวันหรือบ่อยครั้งที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 36.8 จากรายการโฆษณาเพื่อสังคม (การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์) คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมาคือสื่อวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 12.2 จากรายการเพลงคิดเป็นร้อยละ 39.3 โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ จากสื่อมวลชนทุกประเภทหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์

สื่อบุคคล

จากการวิจัยพบว่า เพื่อนเป็นสื่อบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นประจำทุกวันหรือบ่อยครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.6 รองลงมาคือ ครู/อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อบุคคลทุกประเภท นานกว่าเดือนละครั้ง

สื่อเฉพาะกิจ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ จากสื่อเฉพาะกิจ นานกว่าเดือนละครั้ง จากนิทรรศการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ สติกเกอร์ โบสเตอร์ รองลงมาตามลำดับและสื่อวีดิโอเป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 34.9

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	173	36.8
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	255	54.3
สัปดาห์ละครั้ง	28	5.9
เดือนละครั้ง	9	1.9
น้อยกว่านั้น	3	.6
ไม่เคยได้รับเลย	2	.4
ไม่ตอบ	6	1.3
รวม	476	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ ทางสื่อโทรทัศน์หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และไม่เคยรับเลย ร้อยละ .4

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	58	12.2
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	245	51.5
สัปดาห์ละครั้ง	73	15.3
เดือนละครั้ง	33	6.9
น้อยกว่านั้น	31	6.5
ไม่เคยได้ฟังเลย	11	2.3
ไม่ตอบ	25	5.3
รวม	476	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์สัปดาห์ละครั้งคิดเป็นร้อยละ 15.3 และไม่เคยได้รับฟังเลย คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	48	10.1
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	168	35.3
สัปดาห์ละครั้ง	94	19.7
เดือนละครั้ง	50	10.5
น้อยกว่านั้น	50	10.5
ไม่เคยได้รับข่าวเลย	26	5.5
ไม่ตอบ	40	8.4
รวม	476	100

จากตารางที่ 6 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์ หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ สัปดาห์ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.7 และไม่เคยได้รับข่าวเลย คิดเป็น ร้อยละ 5.5

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทางวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	13	2.7
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	92	19.3
สัปดาห์ละครั้ง	83	17.4
เดือนละครั้ง	106	22.3
น้อยกว่านั้น	89	18.7
ไม่เคยได้รับเลย	44	9.2
ไม่ตอบ	49	10.3
รวม	476	100

จากตารางที่ 7 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวเรื่องโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.3 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 19.3 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 9.2

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เสนอข่าวสารเรื่องโรคเอดส์

ประเภทรายการโทรทัศน์ที่เสนอข่าวสารเรื่องโรคเอดส์	จำนวน	ร้อยละ
รายการเพื่อสุขภาพ	101	21.2
รายการสารคดี	22	4.6
ข่าว	27	5.7
รายการโฆษณาเพื่อสังคม (สื่อการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์)	302	63.4
ละคร	11	2.3
เกมส์โชว์	3	.6
อื่น ๆ	10	2.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 8 แสดงประเภทรายการทางสื่อโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์มากที่สุด คือ รายการโฆษณาเพื่อสังคม (การรณรงค์เรื่องโรคเอดส์) คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมาคือ รายการเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ น้อยที่สุดรายการเกมส์โชว์ คิดเป็นร้อยละ .6

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของรายการวิทยุที่เสนอข่าวสารเรื่องโรคเอดส์

ประเภทของรายการวิทยุที่เสนอข่าวสารเรื่องโรคเอดส์	จำนวน	ร้อยละ
รายการเพลง	187	39.3
ข่าว	70	14.7
สารคดี	57	12.0
รายการเด็ก	-	-
รายการเพื่อสุขภาพ	126	26.5
ละครวิทยุ	3	.6
รายการเพื่อการศึกษา	16	3.4
อื่น ๆ	11	2.3
ไม่ตอบ	6	1.3
รวม	476	100

จากตารางที่ 9 แสดงประเภทรายการทางสื่อวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างได้รับฟังข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ มากที่สุด คือ รายการเพลง คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาคือ รายการเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 26.5 และไม่เคยได้รับข่าวสารจากรายการเด็กเลย

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทคอลัมน์ในการอ่าน
ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อหนังสือพิมพ์

ประเภทของคอลัมน์ที่ได้รับข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากสื่อหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
สังคม	127	26.7
สุขภาพ	279	58.6
กีฬา	7	1.5
บันเทิง	25	5.3
เศรษฐกิจ	6	1.3
การศึกษา	10	2.1
อื่น ๆ	9	2.7
ไม่ตอบ	9	1.9
รวม	476	100

- จากตารางที่ 10 แสดงคอลัมน์จากหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารโรคเอดส์มากที่สุด คือ คอลัมน์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมาคือ คอลัมน์สังคมคิดเป็นร้อยละ 26.7 และน้อยที่สุด คือ คอลัมน์เศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทคอลัมน์ในการอ่าน
ข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อวิทยุ

ประเภทของคอลัมน์ที่ได้รับข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากสื่อวิทยุ	จำนวน	ร้อยละ
ตอบปัญหาสุขภาพ	186	39.1
ข่าวสังคม	36	7.6
บันเทิง	23	4.8
สารคดี	56	11.8
บทความ	136	28.6
เรื่องสั้น	7	1.5
อื่น ๆ	17	3.6
ไม่ตอบ	15	3.2

จากตารางที่ 11 แสดงคอลัมน์จากสื่อวิทยุที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรค
เอดส์ มากที่สุด คือ ตอบปัญหาสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาคือ บทความ คิดเป็น
ร้อยละ 28.6 และน้อยที่สุด คือ เรื่องสั้น คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากคูรัก

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากคูรัก	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	5	1.0
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	32	6.7
สัปดาห์ละครั้ง	8	1.7
เดือนละครั้ง	19	4.0
น้อยกว่านั้น	86	18.1
ไม่เคยสนทนาเลย	184	38.7
ไม่ตอบ	142	29.8
รวม	476	100

จากตารางที่ 12 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสารเรื่องโรคเอดส์กับคูรักน้อย
มาก นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.1 และไม่เคยสนทนาคิดเป็นร้อยละ 38.7

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากเพื่อน

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากเพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	36	7.6
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	106	22.3
สัปดาห์ละครั้ง	45	9.5
เดือนละครั้ง	50	10.5
น้อยกว่านั้น	151	31.7
ไม่เคยสนทนา	34	7.1
ไม่ตอบ	54	11.3
รวม	476	100

จากตารางที่ 13 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาเรื่องโรคเอดส์กับเพื่อน นานกว่า
เดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.7 ไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 7.1

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากบิดา/มารดา

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากบิดา/มารดา	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	3	.6
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	29	6.1
สัปดาห์ละครั้ง	20	4.2
เดือนละครั้ง	58	12.2
น้อยกว่านั้น	139	29.2
ไม่เคยสนทนาเลย	125	26.3
ไม่ตอบ	102	21.4
รวม	476	100

จากตารางที่ 14 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสารเรื่องโรคเอดส์กับบิดา/มารดา
นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.2 และไม่เคยสนทนา คิดเป็นร้อยละ 26.3

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากญาติ/พี่น้อง

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากญาติ/พี่น้อง	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	2	.4
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	30	6.3
สัปดาห์ละครั้ง	16	3.4
เดือนละครั้ง	56	11.8
น้อยกว่านั้น	144	30.3
ไม่เคยสนทนาเลย	118	24.8
ไม่ตอบ	110	23.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสารเรื่องเอดส์กับญาติ/พี่น้อง
นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.3 และไม่เคยสนทนา คิดเป็นร้อยละ 24.8

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากครู/อาจารย์

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสารเรื่อง โรคเอดส์จากครู/อาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	6	1.3
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	31	6.5
สัปดาห์ละครั้ง	26	5.5
เดือนละครั้ง	43	9.0
น้อยกว่านั้น	133	27.9
ไม่เคยสนทนาเลย	121	25.4
ไม่ตอบ	116	24.4
รวม	116	24.4

จากตารางที่ 16 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ ครู/อาจารย์
นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.9 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 25.4

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการสนทนา
ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากแพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ความบ่อยครั้งในการสนทนาข่าวสาร เรื่อง โรคเอดส์จากแพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	5	1.1
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	26	5.5
สัปดาห์ละครั้ง	10	2.1
เดือนละครั้ง	23	4.8
น้อยกว่านั้น	104	21.8
ไม่เคยสนทนา	204	42.9
ไม่ตอบ	104	21.8
รวม	476	100

จากตารางที่ 17 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างสนทนาข่าวสารเรื่องโรคเอดส์กับแพทย์/
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 21.8 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 42.9

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อแผ่นพับ

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ จากสื่อแผ่นพับ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	3	.6
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	48	10.1
สัปดาห์ละครั้ง	37	7.8
เดือนละครั้ง	95	20.0
น้อยกว่านั้น	165	33.6
ไม่เคยได้รับ	49	10.3
ไม่ตอบ	84	17.6
รวม	476	100

จากตารางที่ 18 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อแผ่นพบนานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.6 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อโทรทัศน์

ทุกวัน	31	6.5
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	113	23.7
สัปดาห์ละครั้ง	58	12.2
เดือนละครั้ง	79	16.6
น้อยกว่านั้น	108	22.7
ไม่เคยได้รับ	24	5.0
ไม่ตอบ	63	13.2
รวม	476	100

จากตารางที่ 192 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ จากสื่อโทรทัศน์ หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 23.7 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อสติกเกอร์

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ จากสื่อสติกเกอร์	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	21	4.4
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	72	15.1
สัปดาห์ละครั้ง	39	8.2
เดือนละครั้ง	52	10.9
น้อยกว่านั้น	131	27.5
ไม่เคยได้รับ	60	12.6
ไม่ตอบ	101	21.2
รวม	476	100

จากตารางที่ 20 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อสติกเกอร์ นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.5 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 12.6

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อวิทยุสื่อสาร

ทุกวัน	5	1.1
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	13	2.7
สัปดาห์ละครั้ง	24	5.0
เดือนละครั้ง	93	19.0
น้อยกว่านั้น	206	43.3
ไม่เคยได้รับ	40	8.4
ไม่ตอบ	97	20.4
รวม	476	100

จากตารางที่ 21 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อวิทยุสื่อสาร นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.3 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 8.4

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อวีซีดี

พฤติกรรมการรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ จากสื่อวีซีดี	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	-	-
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	12	2.5
สัปดาห์ละครั้ง	23	4.8
เดือนละครั้ง	132	27.7
น้อยกว่านั้น	166	34.9
ไม่เคยได้รับ	135	28.4
ไม่ตอบ	135	28.4
รวม	476	100

จากตารางที่ 22 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อวีซีดี นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.7 และไม่เคยได้รับเลย คิดเป็นร้อยละ 34.9

3. ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างรู้ว่าโรคเอดส์คืออะไร ติดต่อกันได้อย่างไร กลุ่มไหนที่มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง อาการของโรค สถานที่ตรวจเชื้อ และวิธีป้องกันโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 79.6, 96.8, 70.4, 85.1, 59.7 และ 93.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ต่อข้อความที่ว่า "โรคเอดส์คืออะไร"

โรคเอดส์คืออะไร	จำนวน	ร้อยละ
เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งสามารถรักษาให้หายได้	5	1.1
เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รุนแรง มาก หากเป็นแล้วส่วนใหญ่จะตาย	379	79.6
เป็นโรคภูมิแพ้ชนิดหนึ่ง	87	18.3
ไม่ตอบ	5	1.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 23 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าโรคเอดส์คือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ชนิดหนึ่งรุนแรงมาก หากเป็นแล้วส่วนใหญ่จะตาย คิดเป็นร้อยละ 79.6 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูก คิดเป็นร้อยละ 29.3 และที่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ต่อข้อความที่ว่า "โรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร"

โรคเอดส์ติดต่อได้อย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
การไอ หรือการจามรดกัน	1	.2
จากยุงที่กัดผู้ป่วยที่มีเชื้อโรคเอดส์	7	1.5
ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ป่วยที่มีเชื้อเอดส์	461	96.8
ไม่ตอบ	7	1.5
รวม	476	100

จากตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า โรคเอดส์ติดต่อกันได้โดยใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ป่วยที่มีเชื้อโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 96.8 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 1.7 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ต่อข้อความที่ว่า "กลุ่มที่มีความเสี่ยงเป็นโรคเอดส์สูง"

กลุ่มที่มีความเสี่ยงเป็นโรคเอดส์สูง	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มหญิงรักร่วมเพศ	39	8.1
กลุ่มชายรักร่วมเพศ	335	70.4
กลุ่มซีเผล้าเมายา	95	20.0
ไม่ตอบ	7	1.5
รวม	476	100

จากตารางที่ 25 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงเป็นโรคเอดส์สูง คือกลุ่มชายรักร่วมเพศ คิดเป็นร้อยละ 70.4 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 28.1 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ต่อข้อความที่ว่า "อาการที่สำคัญของโรคเอดส์ระยะแสดงอาการเต็มที่"

อาการที่สำคัญของโรคเอดส์ระยะ แสดงอาการเต็มที่	จำนวน	ร้อยละ
น้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว	14	2.9
ต่อมน้ำเหลืองโตทั่วตัว	405	85.1
ผมจะหงอกและร่วงมาก	47	9.9
ไม่ตอบ	10	2.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบ อาการต่อมน้ำเหลืองโตทั่วตัวเป็นอาการที่สำคัญของโรคเอดส์ระยะแสดงอาการเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 85.1 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 12.8 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ต่อข้อความที่ว่า "ตรวจเชื้อโรคเอดส์ได้จาก"

ตรวจเชื้อโรคเอดส์ได้จาก	จำนวน	ร้อยละ
คลินิกทุกแห่งทั่วไป	171	35.9
ตามโรงพยาบาลใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ	284	59.7
ตามคนขายจากร้านขายยา	17	3.6
ไม่ตอบ	4	.8
รวม	476	100

จากตารางที่ 27 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า สามารถตรวจเชื้อโรคเอดส์ได้จากโรงพยาบาลใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 59.7 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 35.9 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ .8

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่เกี่ยวกับโรคเอดส์ ต่อข้อความที่ว่า "วิธีป้องกันตนเองจากโรคเอดส์"

วิธีป้องกันตนเองจากโรคเอดส์	จำนวน	ร้อยละ
รักษาความสะอาดหลังร่วมเพศทุกครั้ง	6	1.3
ไปหาแพทย์ฉีดยาป้องกันไว้	13	2.7
ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีพฤติกรรมทางเพศ	447	93.9
ไม่ตอบ	10	2.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 28 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า "การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีพฤติกรรมทางเพศ" เป็นวิธีป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 93.9 ซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้อง ที่ตอบไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 2.1

4. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยอย่างมาก และไม่เห็นด้วย ต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 19.3 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากเห็นด้วยอย่างมากและเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 72.5 และ 22.3 ตามลำดับ

ข้อความที่ว่า "การใช้ห้องน้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 36.8 และ 32.1 ตามลำดับ

ส่วนข้อความที่ว่า "การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างมากและเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 35.1 และ 33.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างงานเนกตามทัศนคติต่อข้อความที่เกี่ยวกับโรคเอดส์

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก
1. การมีเพศสัมพันธ์กับเพศ ตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่า จะเป็นวิธีการติดต่อโรค เอดส์ได้	11.3(54)	4.8(23)	9.5(45)	19.3(92)	53.8(256)
2. การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน เป็นวิธีการที่ทำให้ติด โรคเอดส์ได้	72.5(345)	22.3(106)	1.7(8)	.8(4)	1.7(8)
3. การใช้ห้องน้ำร่วมกับคน ที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ ติดโรคเอดส์ได้	1.7(8)	3.2(15)	25.0(119)	36.8(175)	32.1(153)
4. การใช้ถุงยางอนามัยทุก ครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะ ช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้	35.1(167)	33.4(159)	25.6(122)	2.3(11)	1.9(9)

5. ผลการวิเคราะห์วิถีชีวิตเพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่า เพศชายและเพศหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 80.3 และ 32.1 ตามลำดับ สำหรับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์โดยใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.2 และ 19.3 ตามลำดับ และจะร่วมเพศเฉพาะกับคู่อุปถัมภ์เท่านั้น เพศชายและเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 19.7 และ 19.1 พบว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์แล้วได้ให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนากับเพื่อนบ่อยครั้งที่สุด

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเพศและวิธีปฏิบัติ เพื่อ
หลีกเลี่ยงโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์

วิธีหลีกเลี่ยงโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์				
แฟนหรือโสด				
ปฏิบัติ	131	56.2	-	-
ไม่ปฏิบัติ	56	24.1	-	-
ไม่ เคยมีเพศสัมพันธ์	46	19.7	-	-
รวมทั้งสิ้น	233	100	-	-
ร่วมเพศเฉพาะกับคู่อุปถัมภ์เท่านั้น				
ปฏิบัติ	46	19.7	-	-
ไม่ปฏิบัติ	141	60.6	-	-
ไม่ เคยมีเพศสัมพันธ์	46	19.7	-	-
รวมทั้งสิ้น	233	100	-	-
ไม่สวมถุงยางอนามัยแต่จะทำความสะอาด				
อวัยวะเพศก่อนและหลังการร่วมเพศ				
ปฏิบัติ	2	.9	-	-
ไม่ปฏิบัติ	185	79.4	-	-
ไม่ เคยมีเพศสัมพันธ์	46	19.7	-	-
รวมทั้งสิ้น	233	100	-	-

วิธีหลีกเลี่ยงโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ				
ปฏิบัติ	3	1.3	-	-
ไม่ปฏิบัติ	184	79.0	-	-
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	46	19.7	-	-
รวมทั้งสิ้น	233	100	-	-
ให้คู่รักสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง				
ปฏิบัติ	-	-	47	19.3
ไม่ปฏิบัติ	-	-	31	12.8
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	-	-	165	67.9
รวมทั้งสิ้น	-	-	243	100
ร่วมเพศเฉพาะกับคู่รักเท่านั้น				
ปฏิบัติ	-	-	22	9.1
ไม่ปฏิบัติ	-	-	56	23.0
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	-	-	165	67.9
รวมทั้งสิ้น	-	-	243	100

วิธีหลักเสี่ยงโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ใช้ถุงรูดองยางอนามัยแต่จะทำ ความสะอาดอวัยวะเพศก่อนและหลัง การร่วมเพศทุกครั้ง				
ปฏิบัติ	-	-	-	-
ไม่ปฏิบัติ	-	-	78	32.1
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	-	-	165	67.9
รวมทั้งสิ้น	-	-	243	100
อื่น ๆ				
ปฏิบัติ	-	-	3	1.2
ไม่ปฏิบัติ	-	-	75	30.9
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	-	-	165	67.9
รวมทั้งสิ้น			243	100

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือ สนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับคู่อรัก

การสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับคู่อรัก	จำนวน	ร้อยละ
1. ทุกวัน	10	2.1
2. หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	42	8.8
3. สัปดาห์ละครั้ง	26	5.5
4. เดือนละครั้ง	33	6.9
5. น้อยกว่านั้น	84	17.6
6. ไม่เคยสนทนาเลย	163	34.2
0. ไม่ตอบ	118	24.8
รวม	476	100

จากตารางที่ 31 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับคู่อรัก คิดเป็นร้อยละ 34.2 และสนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน

การสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	22	4.6
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	101	21.2
สัปดาห์ละครั้ง	47	9.9
เดือนละครั้ง	77	16.2
น้อยเท่านั้น	129	27.1
ไม่เคยสนทนาเลย	61	12.8
ไม่ตอบ	39	8.2
รวม	476	100

จากตารางที่ 32 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่สนทนาเรื่องโรคเอดส์กับเพื่อน นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.1 สนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 4.6 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 12.8

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้
ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับบิดา/มารดา

ทุกวัน	4	.8
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	32	6.7
สัปดาห์ละครั้ง	29	6.1
เดือนละครั้ง	50	10.5
น้อยกว่านั้น	136	28.6
ไม่เคยสนทนาเลย	131	27.5
ไม่ตอบ	94	19.7
รวม	476	100

จากตารางที่ 33 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่สนทนาเรื่องโรคเอดส์กับบิดา/มารดา นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.6 สนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ .8 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 27.6

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการหา
ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับญาติ/พี่น้อง

การสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์ญาติ/พี่น้อง	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	6	1.3
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	33	6.9
สัปดาห์ละครั้ง	20	4.2
น้อยกว่านั้น	55	11.6
ไม่เคยสนทนาเลย	131	27.5
ไม่ตอบ	94	19.7
รวม	476	100

จากตารางที่ 34 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่สนทนาเรื่องโรคเอดส์กับญาติ/พี่น้อง นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.5 สนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 28.8

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับครู/อาจารย์

การสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับครู/อาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	5	1.1
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	13	2.7
สัปดาห์ละครั้ง	27	5.7
เดือนละครั้ง	32	6.7
น้อยกว่านั้น	110	23.1
ไม่เคยสนทนาเลย	179	26.1
ไม่ตอบ	110	23.1
รวม	476	100

จากตารางที่ 35 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่สนทนาเรื่องโรคเอดส์กับครู/อาจารย์ นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.1 สนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และ ไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 27.6

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการให้ความรู้ แนะนำ หรือสนทนาเกี่ยวกับโรคเอดส์กับแพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

การสนทนาเรื่องโรคเอดส์กับแพทย์/ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	4	.8
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	13	2.7
สัปดาห์ละครั้ง	15	3.2
เดือนละครั้ง	25	5.3
น้อยกว่านั้น	85	17.9
ไม่เคยสนทนาเลย	220	46.2
ไม่ตอบ	114	23.9
รวม	476	100

จากตารางที่ 36 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่สนทนาเรื่องโรคเอดส์กับ แพทย์/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นานกว่าเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.9 สนทนาทุกวัน คิดเป็นร้อยละ .8 และไม่เคยสนทนาเลย คิดเป็นร้อยละ 46.2

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 6.1 เฝามีผลต่อพฤติกรรมกรรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมกรรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์

พฤติกรรมกรรับข่าวสาร	เพศ	
	ชาย	หญิง
ทุกวัน	40.6 (93)	33.2 (80)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	51.1 (117)	57.3 (138)
สัปดาห์ละครั้ง	5.2 (12)	6.6 (16)
เดือนละครั้ง	2.6 (6)	1.2 (3)
น้อยกว่านั้น	.4 (1)	.8 (2)
ไม่เคยได้รับเลย	- (-)	.8 (2)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมกรรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

H_1 พฤติกรรมกรรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับเพศ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .2773$ จึงยอมรับ H_0

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า เฝามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันคิดเป็นร้อยละ 40.6 และ 33.2 ผู้ที่รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 51.1 และ 57.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารทางตรงค้ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	เพศ	
	ชาย	หญิง
ทุกวัน	13.0 (28)	12.7 (30)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	52.1 (112)	56.4 (133)
สัปดาห์ละครั้ง	18.6 (40)	14.0 (33)
เดือนละครั้ง	8.4 (18)	6.4 (15)
น้อยกว่านั้น	6.0 (13)	7.6 (18)
ไม่เคยได้รับเลย	1.9 (4)	3.0 (7)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุขึ้นอยู่กับเพศ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .6283$ จึงยอมรับ H_0

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นั้นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการรณรงค์การป้องกันโรคเอดส์จากสื่อวิทยุเป็นประจำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ 12.7 ผู้ที่ได้รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 52.1 และ 56.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์

ทุกวัน	10.3 (21)	11.6 (21)
หลาย ๆ ครั้ง	36.0 (73)	40.8 (95)
สัปดาห์ละครั้ง	22.2 (45)	21.0 (49)
เดือนละครั้ง	12.3 (25)	10.7 (25)
น้อยกว่านั้น	12.3 (25)	10.7 (25)
ไม่เคยได้รับเลย	6.9 (14)	5.2 (12)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์
ไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์
ขึ้นอยู่กับเพศ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .8628$ จึงยอมรับ H_0

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และ 11.6 ผู้ที่รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ 40.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	เพศ	
	ชาย	หญิง
ทุกวัน	3.0 (6)	3.0 (7)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	18.8 (37)	23.9 (55)
สัปดาห์ละครั้ง	21.8 (43)	17.4 (40)
เดือนละครั้ง	24.4 (48)	25.2 (58)
น้อยกว่านั้น	22.8 (45)	19.1 (44)
ไม่เคยได้รับเลย	9.1 (18)	11.3 (26)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุขึ้นอยู่กับเพศ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .6102$ จึงยอมรับ H_0

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุเป็นประจำทุกวันเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และผู้ที่รับข่าวสารเดือนละครั้งคิดเป็นร้อยละ 24.4 และ 25.2 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 6.2 อายุมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	ระดับอายุ			
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 - 20 ปี	21 - 23 ปี	24 ปีขึ้นไป
ทุกวัน	16.7 (2)	39.8 (86)	33.2 (72)	52.0 (13)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	75.0 (9)	49.1 (106)	59.4 (129)	44.0 (11)
สัปดาห์ละครั้ง	8.3 (1)	7.4 (16)	4.6 (10)	4.0 (1)
เดือนละครั้ง	- (-)	2.3 (5)	1.8 (4)	- (-)
น้อยกว่านั้น	- (-)	.1 (1)	.9 (2)	- (-)
ไม่เคยได้รับเลย	- (-)	.9 (2)	- (-)	- (-)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ไม่ขึ้นอยู่กับอายุ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับอายุ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .5761$ จึงยอมรับ H_0

จากตารางที่ 41 เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าปัจจัยด้านระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันมากที่สุดอยู่ในระดับอายุ 24 ปีขึ้นไป 18-20 ปี และ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.0, 39.8 และ 33.2 ตามลำดับ ผู้ที่ได้รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปี 21-23 ปี และ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.0, 59.4 และ 49.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	ระดับอายุ			
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 - 20 ปี	21 - 23 ปี	24 ปีขึ้นไป
ทุกวัน	16.7 (2)	13.7 (28)	13.2 (28)	- (-)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	50.0 (6)	59.0 (121)	50.0 (106)	54.5 (12)
สัปดาห์ละครั้ง	25.0 (3)	12.7 (26)	18.4 (39)	22.7 (5)
เดือนละครั้ง	8.3 (1)	4.9 (10)	9.4 (20)	9.1 (2)
น้อยกว่านั้น	- (-)	7.3 (15)	6.1 (13)	13.6 (3)
ไม่เคยได้รับเลย	- (-)	2.4 (5)	2.8 (6)	- (-)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุไม่ขึ้นอยู่กับอายุ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุขึ้นอยู่กับอายุ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .4087$ จึงยอมรับ H_0

จากตารางที่ 42 เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า ปัจจัยด้านระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารทาง การณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุเป็นประจำทุกวันมากที่สุดอยู่ในระดับอายุ ต่ำกว่า 18 ปี, 18-20 ปี และ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7, 13.7 และ 13.2 ผู้ที่ได้รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ อยู่ในระดับอายุ 18-20 ปี และ 21-23 ปี เท่ากันกับอายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.0, 50.0 และ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	ระดับอายุ			
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 - 20 ปี	21 - 23 ปี	24 ปีขึ้นไป
ทุกวัน	8.3 (1)	10.6 (21)	10.2 (21)	23.8 (5)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	41.7 (5)	37.9 (75)	37.6 (77)	52.4 (11)
สัปดาห์ละครั้ง	25.0 (3)	23.2 (46)	20.5 (42)	14.3 (3)
เดือนละครั้ง	8.3 (1)	13.1 (26)	10.7 (22)	4.8 (1)
น้อยกว่านั้น	16.7 (2)	9.1 (18)	14.1 (29)	4.8 (1)
ไม่เคยได้รับเลย	- (-)	6.1 (12)	6.8 (14)	- (-)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์ไม่ขึ้นอยู่กับอายุ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์ขึ้นอยู่กับอายุ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .6385$ จึงยอมรับ H_0

จากตารางที่ 43 เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าปัจจัยด้านระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวันมากที่สุดอยู่ในระดับอายุ 24 ปีขึ้นไป 18-20 ปี และ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.8, 10.6 และ 10.2 ผู้ที่ได้รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์อยู่ในระดับอายุ 24 ปีขึ้นไป ต่ำกว่า 18 ปี และ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.7 37.9 และ 37.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุ

พฤติกรรมการรับข่าวสาร	ระดับอายุ			
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 - 20 ปี	21 - 23 ปี	24 ปีขึ้นไป
ทุกวัน	- (-)	5.1 (10)	1.5 (3)	- (-)
หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์	33.3 (4)	21.0 (41)	19.5 (39)	40.0 (8)
สัปดาห์ละครั้ง	8.3 (1)	20.5 (40)	19.0 (38)	20.0 (4)
เดือนละครั้ง	25.0 (3)	27.7 (54)	22.5 (45)	20.0 (4)
น้อยกว่านั้น	16.7 (2)	16.9 (33)	25.0 (50)	20.4 (4)
ไม่เคยได้รับเลย	16.7 (2)	8.7 (17)	12.5 (25)	- (-)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุไม่ขึ้นอยู่กับอายุ

H_1 พฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุขึ้นอยู่กับอายุ

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่าน้อยกว่า $p\text{-value} = .2143$ จึงยอมรับ H_0

จากตารางที่ 44 เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า ปัจจัยด้านระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับข่าวสารป้องกันโรคเอดส์ทางวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทางสื่อวิทยุเป็นประจำทุกวันมากที่สุดอยู่ในระดับอายุ 18-20 ปี และ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.1 และ 1.5 ผู้ที่ได้รับข่าวสารหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์อยู่ในระดับอายุ 24 ปี ขึ้นไป และต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 และ 33.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 37 ถึงตารางที่ 44 ด้วยค่าสถิติโคสแควร์ พบว่า เพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = .05$) สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข่าวสารการณรงค์บ่อยครั้งมากที่สุด คือ เป็นประจำทุกวัน เพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.6 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 33.2

พบว่าระดับอายุ 24 ปีขึ้นไปและ 18-20 ปี ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันคิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 39.8 ซึ่งมากกว่าสื่ออื่น ตามลำดับ

ได้พบอีกว่าทุกระดับอายุตั้งแต่ ต่ำกว่า 18 ปี จนถึง 24 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะรับข่าวสารการณรงค์หลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์ ในเกือบทุกสื่อคือ โทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ ส่วนนิตยสารในทุกระดับอายุจะได้รับข่าวสารการณรงค์เพียงเดือนละครั้งเท่านั้น

ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าเพศมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

และปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า อายุมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6.3 สื่อทางโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

ตารางที่ 45 แสดงว่าสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และ นิตยสาร

ประเภทของสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ทุกวัน	จำนวน
โทรทัศน์	173
วิทยุ	58
หนังสือพิมพ์	48
นิตยสาร	13
รวม	292

สัดส่วนผู้ที่ได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ทุกวัน

สมมติฐานทางสถิติ $H_0 = \text{โทรทัศน์} : \text{วิทยุ} : \text{หนังสือพิมพ์} : \text{นิตยสาร} = 15:5:5:1$

$H_1 = \text{โทรทัศน์} : \text{วิทยุ} : \text{หนังสือพิมพ์} : \text{นิตยสาร} \neq 15:5:5:1$

ค่า Chi-Square จากการคำนวณ = .1367

ค่า Chi-Square จากตาราง = 7.81 จึงยอมรับ H_0

จากการวิเคราะห์พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์บ่อยครั้งที่สุด เพราะว่าผู้ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มีบ่อยครั้งที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์ในอัตราส่วนที่เท่ากัน คือ 5:5 และผู้ที่ได้รับข่าวสารจากนิตยสารน้อยที่สุด

ดังนั้นจึงยอมรับ สมมติฐานข้อที่ 3 คือ สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

สมมติฐานที่ 6.4 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

เกณฑ์การแบ่งระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์กำหนดไว้เป็น 2 ระดับคือ

ระดับความรู้น้อย หมายถึง ผู้ตอบคำถามถูกต้อง 0-3 คำตอบ

ระดับความรู้มาก หมายถึง ผู้ตอบคำถามถูกต้อง 4-6 คำตอบ

ตารางที่ 46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้"

ความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันโรคเอดส์	ทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก
ความรู้มาก	9.1 (4)	11.4 (5)	18.2 (8)	20.5 (9)	31.8 (14)
ความรู้น้อย	11.6 (50)	4.2(18)	8.6(37)	19.2(83)	51.0(242)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้"

H_1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้"

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีมากกว่า $p\text{-value} = .0000$ จึงปฏิเสธ H_0

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 46 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข้อความที่ว่า "การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จักไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มากแสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยอย่างมากและไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 31.8 และ 20.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทาให้ติดโรคเอดส์ได้"

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์	ทัศนคติ				
	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
ความรู้มาก	56.8 (25)	25.0 (11)	2.3 (1)	2.3 (1)	4.5 (2)
รู้น้อย	74.1 (320)	22.0 (95)	1.6 (7)	.7 (3)	1.4 (6)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทาให้ติดโรคเอดส์ได้"

H_1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทาให้ติดโรคเอดส์ได้"

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่ามากกว่า $p\text{-value} = .0000$ จึงปฏิเสธ H_0

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 47 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทาให้ติดโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มากแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยอย่างมาก, และเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 56.8 และ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้น้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้"

ความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันโรคเอดส์	ทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก
ความรู้มาก	4.5 (2)	11.4 (5)	18.2 (8)	38.6 (17)	18.2 (8)
รู้น้อย	1.4 (6)	2.3 (10)	25.7 (111)	36.6 (158)	33.6 (145)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้น้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้"

H_1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้น้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้"

เมื่อกำหนด $\alpha = .05$ พบว่ามีค่ามากกว่า $p\text{-value} = .0000$ จึงปฏิเสธ H_0

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 48 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้น้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มากแสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยอย่างมากและไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 18.2 และ 38.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้"

ความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันโรคเอดส์	ทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก
ความรู้มาก	25.0 (11)	34.1 (15)	18.2 (8)	9.1 (4)	2.3 (1)
รู้น้อย	36.1 (156)	33.3 (144)	26.4 (114)	1.6 (7)	1.9 (8)

สมมติฐานทางสถิติ H_0 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้"

H_1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า "การใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้"

เมื่อกำหนดว่า $\alpha = .05$ พบว่ามีค่ามากกว่า $p\text{-value} = .0000$ จึงปฏิเสธ H_0

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 49 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่อข้อความที่ว่า "การใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้" กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มาก แสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยอย่างมาก และเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 34.1 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 46 ถึง 49 ด้วยค่าสถิติคอสมอว์ จึงยอมรับสมมุติฐานข้อ 4 ที่ว่า : ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเอกชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาถึงสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์บ่อยครั้งที่สุด
3. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะของเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์
4. เพื่อแสวงหาแนวคิด แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

โดยได้ตั้งสมมติฐานทางการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. เพศมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
2. อายุมีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
3. สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
4. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบจุดมุ่งหมาย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชน ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 5,000 คน จำนวน 7 มหาวิทยาลัย คือ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

มหาวิทยาลัยสยาม

จำนวน 476 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเภทห้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ตารางแสดงจำนวนร้อยละในการแจกแจงความถี่เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปทางด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ใน การวิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square)

การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ เยาวชน หมายถึงนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 476 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 233 คน และเพศหญิง 243 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 และ 51.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.2 ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ คิดเป็นร้อยละ 25.4 และรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คิดเป็นร้อยละ 18.7

2. พฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อประเภทต่าง ๆ

สื่อการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่ศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

สื่อมวลชน

จากการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เยาวชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นประจำทุกวัน หรือบ่อยครั้งมากที่สุดเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 36.8 จากรายการ โฆษณาเพื่อสังคม (การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์) คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมาคือ สื่อวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 12.2 จากรายการเพลง คิดเป็นร้อยละ 39.3 โดยส่วนใหญ่เยาวชนจะได้รับ ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อมวลชนทุกประเภทหลายครั้งในหนึ่งสัปดาห์

สื่อบุคคล

พบว่าเพื่อนเป็นสื่อบุคคลที่เยาวชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์เป็นประจำทุกวัน หรือบ่อยครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.6 รองลงมาคือ ครู/อาจารย์คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยส่วนใหญ่เยาวชนจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อบุคคลทุกประเภทนานกว่าเดือนละครั้ง

สื่อเฉพาะกิจ

พบว่าเยาวชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อเฉพาะกิจนานกว่าเดือนละครั้ง และรับข่าวสารจากนิตยสารมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.3 ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์แผ่นพับ สติกเกอร์ โปสเตอร์ รองลงมาตามลำดับ และพบว่าสื่อวิดีโอ เป็นสื่อที่เยาวชนไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์คิดเป็นร้อยละ 34.9

3. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่าในส่วนของความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เยาวชนรู้ว่าโรคเอดส์คืออะไร ติดต่อกันได้อย่างไร กลุ่มไหนที่มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง อาการของโรค สถานที่ตรวจเช็คและวิธีป้องกันโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 79.6, 96.8, 70.4, 85.1, 59.7 และ 93.9 ตามลำดับ แสดงว่าเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับดี

4. ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคเอดส์ดังนี้คือ

1. เยาวชนเห็นด้วยอย่างมากและเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า

"การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธีการที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 72.5 และ 22.3 ตามลำดับ "การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 35.1 และ 33.4 ตามลำดับ

2. เยาวชนไม่เห็นด้วยอย่างมากและไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า

"การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่รู้จัก ไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 19.3 ตามลำดับ

"การใช้ห้องน้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จักกันเป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้" คิดเป็นร้อยละ 36.8 และ 32.1 ตามลำดับ

5. วิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

ผลการวิจัยพบว่าเพศชายและเพศหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 80.3 และ 32.1 ตามลำดับ สำหรับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ อดยาศัยถูกต้องอย่างอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เพศชายและเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 56.2 และ 19.3 ตามลำดับ และร่วมเพศเฉพาะกับคู่อุปการเท่านั้น เพศชายและเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 19.7 และ 9.1 พบว่าเมื่อเยาวชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์แล้วได้ให้ความรู้ แนะนำหรือสนทนากับเพื่อนบ่อยครั้งที่สุด

6. ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 4 ข้อ ปรากฏผลดังนี้

1. เพศไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
2. อายุไม่มีผลต่อพฤติกรรมการรับข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากสื่อมวลชนที่แตกต่างกัน
3. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงเยาวชนในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มากกว่าสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
4. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการป้องกันโรคเอดส์

การอภิปรายผลการวิจัย

การสื่อสารมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมาก เพราะการสื่อสารถือเป็นปัจจัยสำคัญนอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่คนเราต้องการ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ได้กล่าวไว้ว่า "ในการพัฒนาสุขภาพนั้น การสื่อสารก็เข้ามามีบทบาทอย่างในการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมอนามัยที่ดี" สื่อจึงมีบทบาทสำคัญมากในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แก่เยาวชน

จากการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์แก่เยาวชนบ่อยครั้งที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อสนับสนุนของโรเจอร์และชูเมคเกอร์ (1971) ที่ว่ากลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักหรือตื่นตัวในนวัตกรรมเพราะอิทธิพลของแหล่งสารที่ไม่เป็นส่วนตัว

เช่น สื่อมวลชน ในขณะที่เดียวกัน เยาวชนจะหาแรงเสริมจากการติดต่อระหว่างบุคคลที่ใกล้ชิดตัว เช่น เพื่อน เนื่องจากเยาวชนมีแนวโน้มว่าผลของนวัตกรรมนั้น ๆ จะเป็นอย่างไร ฉะนั้น เยาวชนจึงต้องการแรงเสริมที่มีผลต่อทัศนคติของเยาวชนต่อนวัตกรรม และสื่อบุคคลรองลงมาคือ ครูอาจารย์ ซึ่งเยาวชนให้ความเชื่อถือต่อ ครู อาจารย์ มากที่สุด ถือได้ว่าเยาวชนได้ยอมรับนวัตกรรมคือ ข่าวสารการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ โดยอาศัยการตัดสินใจจากสื่อบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของสื่อบุคคลที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารทางเดียวเป็นการสื่อสารสองทาง ถ้าเยาวชนไม่เข้าใจสารที่รณรงค์ก็สามารถสอบถามหรือขอข่าวสารเพิ่มเติมได้ในเวลาอันรวดเร็ว ด้านผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขข่าวสารที่ส่งออกไปให้ตรงกับความต้องการและความเข้าใจของผู้รับสารได้ในเวลาอันรวดเร็วเช่นกัน กรณีดังกล่าวจึงสามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดขึ้นจากการเลือกรับสาร การแปลหรือตีความสารดังที่ เสถียร เขยประทับ (2528) ได้สรุปบทบาทของการสื่อสารในการยอมรับนวัตกรรมไว้ว่าสื่อมวลชนมีความสามารถในการทำให้ประชาชนตื่นตัวหรือตระหนักในนวัตกรรม แต่ความสามารถของสื่อมวลชนในการทำให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเองนั้นมีค่อนข้างจำกัด แหล่งข่าวสารที่มีลักษณะเป็นส่วนตัว จะมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมและการยอมรับนวัตกรรมมากกว่าสื่อมวลชนใด ๆ เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะใช้สื่อมวลชน คือ สื่อโทรทัศน์ในการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักแก่เยาวชนแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้สื่อบุคคล คือ เพื่อน และครู อาจารย์ ในการรณรงค์จิตใจ เพื่อให้เยาวชนเปลี่ยนทัศนคติโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์แก่เยาวชนอีกด้วย

นอกจากนั้นจำเป็นต้องมีการใช้สื่อเฉพาะกิจ ที่จะให้ความรู้อย่างละเอียดเฉพาะแก่กลุ่มเยาวชน เช่น นิทรรศการ แผ่นพับ เป็นต้น

เช่นเดียวกับ ชรัมม์ (1973) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การรวมสื่อมวลชนกับสื่อบุคคลเข้าด้วยกันจะทำให้การส่งข่าวสารมีผลในการพัฒนาสูง และประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) สนับสนุนการใช้สื่อว่า ไม่ควรใช้สื่อประเภทหนึ่งประเภทใดเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมทางด้านการศึกษาทุกอย่งนั้นไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทั่ว ๆ ไป หรือทางสุขภาพอนามัย การใช้วิธีการส่งข่าวสารหลาย ๆ วิธีการจะมีผลดีต่อผู้รับมากกว่าใช้วิธีการหรือสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

การวิจัยครั้งนี้พบว่า เยาวชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์สูง จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการป้องกันโรคเอดส์สูงตามไปด้วย เช่นเดียวกับ ซาลานิค และคอนเวย์ (1986) ได้ศึกษาพบว่า ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันในระดับความแตกต่างของแต่ละบุคคลเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า แนวทางการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชนในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ต้องใช้สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ เป็นสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ และความตื่นตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ผสมผสานกับสื่อบุคคลที่ใกล้ชิด คือเพื่อนและบุคคลที่น่าเชื่อถือคือ ครู อาจารย์ ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่ดีที่สุดใน การสร้างทัศนคติหรือเปลี่ยนทัศนคติของเยาวชน และควรเพิ่มสื่อเฉพาะกิจให้มากขึ้น ในการให้ความรู้ที่ละเอียดลึกซึ้ง รูปแบบการนำเสนอข่าวสารควรหลากหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ได้ เช่น การผลิตสื่อควรได้มีการสำรวจวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของการรณรงค์ ป้องกันโรคเอดส์จากกลุ่มเป้าหมายก่อน ควรอบรมครู อาจารย์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เพียงพอที่จะแนะนำและให้ความรู้แก่เยาวชนในการป้องกันโรคเอดส์เป็นต้น

สำหรับการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ครั้งต่อไป เนื่องจากตัวแปรสำคัญบางตัวที่คาดไว้ว่าจะมีผลอย่างสูงต่อตัวแปรตามแต่กลับปรากฏว่าผลจากการวิเคราะห์เห็นว่า ไม่มีผลในการอธิบายตัวแปรตาม เช่น เพศ และอายุ ดังนั้น ผู้ที่สนใจจะศึกษาเรื่องนี้ต่อไป จึงควรปรับปรุงวิธีการวัดตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ครอบคลุมมาตรวัดที่สูงขึ้นและเหมาะสมตามข้อจำกัดทางสถิติ เพื่อผลการอธิบายที่ชัดเจนขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา

กลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง จึงจำเป็นต้องให้สุขศึกษา หรือให้ความรู้แก่ครู, อาจารย์ และนักศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ มีทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะ

เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมปกติ หรือพฤติกรรมที่น่าไปสู่การเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ในอนาคต จึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ควรดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดทำมหาวิทยาลัยทำการสอนความรู้โรคเอดส์ และวิธีป้องกันแก่นักศึกษา ตามแนวการสอนที่กำหนดไว้ และอาจสอนสอดแทรกในวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรเปิดโอกาสไว้ เช่น สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ วิชาพื้นฐานอาชีพและสังคมศึกษา และ ได้มีการประชุมสัมมนาพร้อมระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการประสานด้านนโยบาย และการวางแผนการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ในกลุ่มนักศึกษาได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้บรรจุความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในตำราเรียนด้วย

2.2 การดำเนินการเตรียมพร้อมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกัมหาวิทยาลัย

กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบในการดำเนินการ จัดประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ สอนเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการจัดนิทรรศการเพื่อการเผยแพร่ความรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง หรือมีแนวโน้ม ต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ในกลุ่มนักศึกษา เพื่อการเสนอแนวคิดและแนวทางในการแก้ปัญหา ร่วมกัน มีการอบรมครู อาจารย์สอนเกี่ยวกับโรคเอดส์ทั่วประเทศ โดยให้อบรมในลักษณะแนวคิดเพื่อการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งได้มอบชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ (AIDS Educational Kit) ซึ่งประกอบด้วยคู่มือครูเรื่องโรคเอดส์ หนังสือความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ หนังสือการเรียนการสอน เรื่องโรคเอดส์ในสถาบันการศึกษา โบสเตอร์ และเอกสารแผ่นพับ โดยมอบให้มหาวิทยาลัยละ 1 ชุด

2.3 การเผยแพร่ความรู้ในมหาวิทยาลัย

ครู อาจารย์ควรสนับสนุนให้นักศึกษาร่วมกันจัดการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ ให้สอดคล้องกับโครงการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ โดยจัดในรูปแบบของสัปดาห์ต่อต้านเอดส์ กิจกรรม ประกอบด้วย การจัดนิทรรศการ การประกวดภาพวาด การประกวดเรียงความ และการประกวดคำขวัญ เป็นต้น โดยหน่วยงานสาธารณสุขให้การสนับสนุนในด้านสื่อ เอกสารสิ่งพิมพ์ และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน

ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่จะเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์และการเอาใจใส่ดูแลผู้ติดเชื้อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชน และกลุ่มประชากรทั่วไปนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ไม่ต้องการเปิดเผย และปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชากรมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อโรคนั้นยังเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น การปกครอง เศรษฐกิจ กฎหมาย การท่องเที่ยว แรงงาน การศึกษา และการสาธารณสุข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง และจะต้องดำเนินการพร้อมกันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงชุมชน ทั้งในส่วนที่เป็นนโยบายแผนงาน และกิจกรรมที่มีเป้าหมายเฉพาะเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ตลอดจนให้มีการส่งเสริมการสร้างคุณค่าหรือค่านิยมให้กับสังคมทั้งในด้านสุขภาพอนามัยและด้านจิตใจ โดยนำเอากลวิธีการเผยแพร่ข่าวสารทุกรูปแบบมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านสุขภาพ ด้านสื่อที่มีประสิทธิภาพ และด้านเทคนิคในการปฏิบัติที่ทันสมัย รวมทั้งมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องพอที่จะทำให้เยาวชน และกลุ่มประชากรมีความรู้ถูกต้อง ไม่ตื่นตระหนกและเลือกปฏิบัติตนด้วยพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการหยุดยั้งการแพร่กระจายโรคเอดส์ได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ประมะ สตุเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ประพันธ์ ภานุกาณ. โรคเอดส์. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ม.ป.ป.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพ-
มหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- พิชิต พัทธ์กะเทพสมบัติ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยว
กับโรคเอดส์และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี ในเขต
เมืองในชนบท. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2532.
- รายงานการศึกษาเวชศาสตร์ ชุมชน 5 กลุ่มที่ 12 เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความรู้และ
ทัศนคติต่อโรคเอดส์ (AIDS) ระหว่างนักศึกษาในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพกับนักศึกษา
นอกศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: ภาควิชา
เวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.
- สาธารณสุข, กระทรวง ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์. กรุงเทพมหานคร: กองสุขศึกษา กระทรวง
สาธารณสุข, 2532.
- _____. คู่มือการปฏิบัติงานแนวทางการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์. กรุงเทพ-
มหานคร: กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2532.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อ
สารมวลชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

วารสารและเอกสารอื่น ๆ

"คนกลัวเอดส์เล็กกว่าครึ่ง" ไทยรัฐ. 27 กรกฎาคม 2533 หน้า 2.

"เอดส์... หน้า 8: เอดส์น่ากลัว" ไทยรัฐ 27 กรกฎาคม 2533 หน้า 2.

วัฒนา เต่าทอง. "ทำไมต้องสอนเรื่องเอดส์แก่เยาวชนหนุ่มสาว." วารสารพัฒนาหลักสูตร.

84, มีนาคม 2533 หน้า 34.

อนุวัตร ลิ้มสุวรรณ. "โรคเอดส์" ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการเกี่ยวกับโรคเอดส์

ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต: ม.ป.ส., 2528.

อมสิน บุณย์ศักดิ์. "เอดส์ อดีต ปัจจุบัน อนาคต" ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการ

เกี่ยวกับโรคเอดส์ ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต: ม.ป.ส.,

2528.

"เอดส์เป็นแล้วตายทุกราย." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 7, 26 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2530

หน้า 17.

วิทยานิพนธ์

กาญจน์ หวังดิธอรานวย. "ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และการป้องกัน

โรคเอดส์ในหญิงอาชีพพิเศษ และชายรักร่วมเพศในเขตกรุงเทพมหานคร."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

มนัส พูอินหลง "การเปิดรับข่าวสารของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตอุตสาหกรรม

นวนคร จังหวัดปทุมธานี ต่อการรณรงค์ป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์" วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา. "ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการ

พัฒนาลักษณะสมัยใหม่ของเยาวชนในเขตเมืองและชนบท" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ภาษาอังกฤษBooks

- Becker, Marshall H. Health Education Monograph, 2nd ed. n.p.:
Winter, 1974.
- Hadly, Read. Communication: Methods For Media. Urbanna: University
of Illinois Press, 1972.
- Katz, Elihu and Paul, Lazarfelds F. Personal Influence: The Part
Played by People in the Flow of Mass Communication. New York:
Macmillan Publishing, 1955.
- Martin, Fishbein. Reading in Attitude Theory and Measurement.
New York: John Wiley and Son, 1967.
- Merill, C. John. and Ralph, Lowenstein L. Media Messages and Men:
New Perspective in Communication. New York: David McKay,
1971.
- Pool, Ithiel de Sola, ed. "Channels and Audience" in Handbook of
Communication. Chicago: Rand McNally College Publishing.
1973.
- _____. Mass Media and Interpersonal Communication in Handbook of
Communication. Chicago: Rand McNally College Publishing,
1973.
- Rogers, Everette M. Communication Strategies for Family Planning.
New York: Free Press, 1971.
- Rogers, Everette M. and Floyd, Shoemaker F. Communication of
Innovation: Cross - Cultural Approach. New Year: Free Press
1971.
- Schramm, Wilbur. Mass Media and National Development: The Role of
Information in the developing countries. Stanford, California:
Stanford University Press, 1964.

Schramm, Wilbur. The Process and Effects of Mass Communication.

Urbana: University of Illinois Press, 1954.

Zimbardo, G. Phillip., Ebb, Eberson B. and Christina Maslah. Influencing Attitude and Changing Behaviors. London: Addison - Wesley Publishing, 1977.

DRPU

กรม
การ
การ
การ

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

พฤติกรรมกรรับข่าวสารของเยาวชนเกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

กรณีศึกษา

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมกรรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษา

ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้คำตอบของนักศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับ และการวิเคราะห์จะทำในภาพรวม ไม่มุ่งพิจารณารายบุคคล

หมายเลขแบบสอบถาม

กรุณาเติมข้อความหรือกาเครื่องหมายถูกลงในช่องว่าง หรือวงเล็บหลังข้อที่นักศึกษาต้องการตอบ (ตอบเพียงข้อเดียว)

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. สถานศึกษา.....
4. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อมวลชนเหล่านี้บ่อยเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สื่อมวลชน	ทุกวัน	หลายครั้งใน หนึ่งสัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	เดือนละครั้ง	น้อยกว่านั้น	ไม่เคย ได้รับเลย
โทรทัศน์						
วิทยุ						
หนังสือพิมพ์						
นิตยสาร						

5. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากรายการโทรทัศน์ประเภทใดมากที่สุด
(ตอบเพียงข้อเดียว)
1. รายการเพื่อสุขภาพ..... ( )
  2. รายการสารคดี..... ( )
  3. ข่าว..... ( )
  4. รายการโฆษณาเพื่อสังคม (เช่น รายการณรงค์ต่างๆ)..... ( )
  5. ละคร..... ( )
  6. รายการเกมส์โชว์..... ( )
  7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( )
6. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากรายการวิทยุประเภทใดมากที่สุด
1. รายการเพลง..... ( )
  2. ข่าว..... ( )
  3. สารคดี..... ( )
  4. รายการเด็ก..... ( )
  5. รายการเพื่อสุขภาพ..... ( )
  6. ละครวิทยุ..... ( )
  7. รายการเพื่อการศึกษา..... ( )
  8. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( )
7. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากหนังสือพิมพ์รายวันในคอลัมน์ใดมากที่สุด
1. สังคม..... ( )
  2. สุขภาพ..... ( )
  3. กีฬา..... ( )
  4. บันเทิง..... ( )
  5. เศรษฐกิจ..... ( )
  6. การศึกษา..... ( )
  7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( )

8. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากนิตยสารในคอลัมน์ใดมากที่สุด
1. ตอบปัญหาสุขภาพ.....( )
  2. ข่าวสังคม.....( )
  3. บันเทิง.....( )
  4. สารคดี.....( )
  5. บทความ.....( )
  6. เรื่องสั้น.....( )
  7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....( )
9. นักศึกษาพูดคุยและได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากบุคคลเหล่านี้บ่อยเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สื่อบุคคล	ทุกวัน	หลายครั้งใน หนึ่งสัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	เดือนละครั้ง	น้อยกว่านั้น	ไม่เคย สนทนาเลย
แฟน/คู่อรัก						
เพื่อน						
บิดา/มารดา						
ญาติ/พี่น้อง						
ครู/อาจารย์						
แพทย์/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข						

10. นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อเฉพาะกิจบ่อยเพียงใด

สื่อเฉพาะกิจ	ทุกวัน	หลายครั้งใน หนึ่งสัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	เดือนละครั้ง	น้อยกว่านั้น	ไม่เคย ได้รับเลย
แผ่นพับ						
โบสเตอร์						
สติ๊กเกอร์						
นิทรรศการ						
วิดีโอ						

11. นักศึกษาคิดว่าโรคเอดส์คืออะไร (ตอบเพียงข้อเดียว)

เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ชนิดหนึ่งซึ่งสามารถรักษาให้หายได้..... ( )

เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ชนิดหนึ่ง รุนแรงมาก หากเป็นแล้วส่วนใหญ่จะตาย..... ( )

เป็นโรคภูมิแพ้ชนิดหนึ่ง..... ( )

12. นักศึกษาคิดว่าโรคเอดส์ติดต่อกันได้อย่างไร

การไอ หรือจามรดกัน..... ( )

จากยุงที่กัดผู้ป่วยที่มีเชื้อโรคเอดส์..... ( )

ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ป่วยที่มีเชื้อโรคเอดส์..... ( )

13. นักศึกษาทราบไหมว่าคนกลุ่มไหนที่มีความเสี่ยงเป็นโรคเอดส์สูง (ตอบเพียงข้อเดียว)

กลุ่มหญิงรักร่วมเพศ..... ( )

กลุ่มชายรักร่วมเพศ..... ( )

กลุ่มจีเหล่าเมายา..... ( )

14. อาการที่สำคัญของโรคเอดส์ระยะแสดงอาการเต็มที่มีอาการเป็นอย่างไร

น้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว..... ( )

ต่อมน้ำเหลืองโตทั่วตัว..... ( )

ผอมแห้งและร่วงมาก..... ( )

15. นักศึกษาจะตรวจเช็คว่าเป็นโรคเอดส์หรือไม่ ได้จาก
 คลินิกทุกแห่งทั่วไป..... ( )
 ตามโรงพยาบาลใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ..... ( )
 ถามคนขายจากร้านขายยา..... ( )
16. นักศึกษาคิดว่าจะป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ได้อย่างไร
 รักษาความสะอาดหลังร่วมเพศทุกครั้ง..... ( )
 ไปหาแพทย์ฉีดยาป้องกันไว้..... ( )
 ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีพฤติกรรมทางเพศ..... ( )

	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก
17. การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามที่ ไม่รู้จัก ไม่น่าจะเป็นวิธีการติดต่อ โรคเอดส์ได้					
18. การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นวิธี การที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้					
19. การใช้ห้องน้ำร่วมกับคนที่ไม่รู้จัก เป็นวิธีที่ทำให้ติดโรคเอดส์ได้					
20. การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อ มีเพศสัมพันธ์จะช่วยป้องกันโรค เอดส์ได้					

นักศึกษากา เครื่องหมายถูกลงในวงเล็บหลังข้อที่ตรงกับกรปฏิบัติของนักศึกษา (ตอบได้มากกว่า
1 ข้อ)

21. เมื่อนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางเพศ นักศึกษาปฏิบัติอย่างไรในการป้องกันการ เป็นโรคเอดส์
ผู้ตอบเป็นชาย
 สวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศกับโสเภณีและคู่อื่น..... ( )

- ร่วมเพศเฉพาะกับคูรักเท่านั้น หญิงอื่นไม่ยุ่งเกี่ยว..... ( )
- ไม่สวมถุงยางอนามัย แต่จะทำความสะอาดอวัยวะเพศก่อนและหลังการร่วมเพศ..... ( )
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( )
- ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์..... ( )

ผู้ตอบเป็นหญิง

1. ให้คูรักสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง..... ( )
- ร่วมเพศเฉพาะกับคูรักเท่านั้น ชายอื่นไม่ยุ่งเกี่ยว..... ( )
- ไม่ให้คูรักสวมถุงยางอนามัย แต่จะทำความสะอาดอวัยวะเพศก่อนและหลังการร่วมเพศ..... ( )
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( )
- ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์..... ( )
22. เมื่อนักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์แล้ว นักศึกษาได้ให้ความรู้ แนะนำ หรือพูดคุยกับบุคคลเหล่านี้บ่อยเพียงใด

สื่อบุคคล	ทุกวัน	หลายครั้งใน หนึ่งสัปดาห์	สัปดาห์ ละครั้ง	เดือนละครั้ง	น้อยกว่านั้น	ไม่เคย สนทนาเลย
แฟน/คูรัก						
เพื่อน						
บิดา/มารดา						
ญาติ/พี่น้อง						
ครู/อาจารย์						
แพทย์/เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข						

ขอขอบพระคุณ

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวอริสรา วงศ์พันธุ์เศรษฐ์ เกิดวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2505 จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจ-บัณฑิต เมื่อ พ.ศ.2531